

Syyrin Sanomat

2003

95 vuotta
akateemikko
Lauri Postin
syntymästä

IN MEMORIAM

KAUPPANEUVOS JAAKKO ÄÄRILÄ

24.7.1926 - 3.8.2003

Suruviesti tavoitti Syyrin suvun kesäkokouksen Liedon Vanhalinnassa:
suvun jäsen Jaakko Äärilä oli saman päivän aamuna nukkunut hiljaa pois.

Me suvun jäsenet emme tunteneet Jaakko Äärilää kauppaneuvoksena, vaan ystävällisenä, rauhallisena, järkevänä, huumorintajuisena harmaahiuksisena herrasmiehenä.

Jaakko Äärilä oli aktiivisesti mukana Matilda Ihamuotilan muistosäätiössä sen perustamisesta lähtien. Hän ei tyytynyt vain istumaan kokouksissa, vaan huolehti säätiön asioista käytännössä monin tavoin. Kun hän lupasi jotain hoitaa, se myös tapahtui. Jaakko Äärilä oli myös niitä, jotka olivat vielä tunteneet läheisesti säätiön perustajan Rikhard Ihamuotilan ja joka saattoi kertoa tämän elämästä ja arvomaailmasta meille nuoremmille.

Jaakko Johannes Äärilän lapsuus kului Hirvensalossa sijaitsevalla Maunulan tilalla yhdessä sisarusten Leenan, Maurin ja Matin kanssa. Kaikkia maatilan töitä tehtiin, mutta vapaa-aikana urheiltiin. Jo 13-vuotiaana Jaakko liittyi Turun Urheiluliittoon. Nuoren miehen lajeina olivat yleisurheilu, suunnistus ja hiihto. Hiihdosta ja Lapin-retkistä tulikin elinikäinen harrastus. Vuosien myötä Jaakko Äärilä nousi myös urheilun johtotehtäviin. Hän toimi vuosia Turun Urheiluliiton puheenjohtajana.

Maatilan pojasta tuli agrologi, ja päivätyönsä Jaakko Äärilä teki Hankkijan toimitusjohtajana. Kauppaneuvoksen arvon hän sai 1970-luvun lopulla.

Jaakko Äärilällä on vaimonsa Hilkan kanssa kaksi lasta, Liisa ja Jussi, joka jatkaa isänsä työtä Matilda Ihamuotilan muistosäätiön valtuuskunnassa.

Me sukulaiset, läheiset ja kaukaisemmat, muistamme lämmöllä Jaakko Äärilää ja hänen työtään suvun hyväksi.

SUKU KOKOONTUI LIEDON VANHALINNASSA 3.8.2003

- Ei vielä, ei vielä, kun isä ja äitikin puuttuvat, huusi Aleksandra Helttula, viisi vee, kun sukuseuran puheenjohtaja Jukka Kahila kopisteli nuijalla kokouksen aloitusta. Kokous aloitettiin, kun toimekas tyttö oli taluttanut kadonneet lampaat pihalta päätöksentekoon.

Vanhalinnan sukukokous sujui totuttuun malliin. Paikalla oli alun neljäntäkymmentä suvun jäsentä. Ensin syötiin hyvin ja vaihdettiin kuulumisia. Vuosi vuodelta etäälläkin asuvat alkavat tuntua tutummilta, ja hauskaa on myös, kun lapsetkin tuodaan mukaan. Näin he jo pienestä pitäen tottuvat näkemään sukua ympärillään.

Puheenjohtajana jatkaa Jukka Kahila, varapuheenjohtajana Kyllikki Raatikainen, sihteerinä Matti Äärilä ja raha-arkun vartijana Outi Nieminen. Hallituksen muut jäsenet ovat Leena Helttula, Ulla Vesander, Christina Muurinen ja Mikko Ihamuotila. Kutsun kokouksiin saavat myös sukuseuran kotisivujen toimittaja Veli-Antti Muurinen ja Syyrin Sanomien toimittaja Marja-Riitta Perttula.

Kokouksen jälkeen tutustuttiin Liedon Vanhalinnan museoihin ja näyttelyihin, kipaisipa joku Linnavuorellakin Aurajoen maisemia ihailemassa.

FREDRICA JA MATTI SYYRIN SUKUSEURA

20-VUOTIAS VUONNA 2004

Ensi vuosi on sukuseuran juhluvuosi: kaksi vuosikymmentä tulee täyteen. Sukuseuran perustava kokous oli Histalla 16.9.1984. Alustavasti sukuseuran perustamisesta keskusteltiin jo edellisenä vuonna Liedossa Pokkolan Pakulassa, jossa pidetyssä kokouksessa Matilda Ihamuotilan muistosäätiön hallitus painotti suvun jäsenten yhteydenpidon tärkeyttä.

Seuran toiminta lähtikin reippaasti käyntiin, sillä jo vuoden 1984 lokakuussa (29.10.) Liedossa Pokkolan kylän Saarainmäessä Marja-Riitta Perttulan kotona hallitus järjestäytyi. Seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin **Timo Syrjänen**, varapuheenjohtajaksi **Mikko Ihamuotila** ja rahastonhoitajaksi **Mauri Jaakkola**. Kesällä 1985 retkeiltiin jo Tukholmassa.

Suvun tapaamisia on yleensä pidetty joka toinen vuosi, mutta viime aikoina on väli vuosina järjestetty yhteisiä kesäretkiä, jotka ovat saavuttaneet suuren suosion. Sukuseuran lehti **Syyrin Sanomat** alkoi ilmestyä vuonna 1998. Lehden nimen keksi **Matti Äärilä**. Lehden toimittajaksi ryhtyi **Marja-Riitta Perttula**. Taiteilija **Ulla Jaakkola** nyk. **Vesander** suunnitteli suvun logon ja viirin.

Sukututkimusta

*Kun Matilda Ihamuotilan muistosäätiö perustettiin, oli tarpeen kartoittaa suvun jäsenet. Tämän työn teki **Mikko Ihamuotila**. Jokaisessa perheessä on varmaan pitkänpuoleinen kartta Matilda Ihamuotilan ja hänen sisarustensa jälkeläisistä.*

Eva Ihamuotila on tehnyt laajan työn tallentaessaan suvun vaiheita. Hänen käsistään on lähtenyt lukuisia sukua käsitteleviä teoksia, joista kaksi ensimmäistä on painettu. **Kerrontaa eräistä Tervoista, Ihamuotiloista ja vähän muistakin** (1992) on lahjoitettu säätiön kustantamana suvun jäsenille. **Silloin ennen** (1996) kertoo suomalaisen perheen elämästä 1900-luvun alkuvuosikymmenillä.

Arvokkaan työn Eva Ihamuotila teki nauhoittaessaan vuonna 1962 isänsä **Frans Ihamuotilan** muistoja Ihamuotilan talon vaiheista ja lapsuudestaan siellä. Frans Ihamuotila oli tuolloin 89-vuotias.

Monistettuina teoksina ovat ilmestyneet Eva Ihamuotilan kirjoittamat **Fridhem-kirja, Fridhem-albumi, Kotini vanhat käsityöt, Tarinointia ja kirjoitelmia** sekä **Kirjeenvaihtoa ja muistelmia sota-ajalta 1 ja 2**.

- Minulle on tullut tarve tallentaa menneiden aikojen elämäntapaa huomattessani, miten se on täysin hävinnyt nykyisen elämänmenon tieltä, Eva Ihamuotila sanoo itse. - Olen viime vuosina kirjoittanut puolisen tuntia joka päivä. Lähteenä on ollut perheen jäsenten keskeinen kirjeenvaihto. Siitä olen saanut aineksia kertoa, miten ennen nähtiin huolta omaisista ja minkälaista perhe-elämä silloin oli. Olen myös kirjoittanut menneiden aikojen koti-, tapa- ja esinekulttuurista. Tämä on ollut erittäin mieluista työtä, ja olen ollut kiitollinen saadessani tehdä sitä.

Eva Ihamuotilan teosten merkitystä kuvastaa se, että niistä on otettu kappaleet Maakuntamuseon, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkiston ja Wetterhoffin kotiteollisuusopettajaopiston kokoelmiin. Yksi kappale kutakin teosta on myös sukuseuran arkistossa.

Kotini vanhat käsityöt perustuu tekstiilikokoelmaan, jossa on mm. **Matilda Ihamuotilan** ja hänen tyttärensä **Mandin** sekä miniänsä **Sallin** käsityöitä. Raisio-seura ja Raision kaupungin kulttuuritoimi ovat järjestäneet näistä tekstiileistä myös näyttelyn. Tekstiilit menevät aikanaan Wetterhoffin kokoelmiin, jossa niitä säilytetään yhtenäisenä ja josta niitä on saatavissa mahdollisesti suvun toimeenpanemia näyttelyitä varten.

Eva Ihamuotila on tunnetusti myös taitava ja innostunut valokuvaaja, ja hänen aiheenaan on ollut 1950-luku niin Turussa, Raisiossa kuin Nokiallakin. Kuvia on tallennettu Maakunta-arkiston, Raisio-seuran ja Nokian kaupungin kokoelmiin. Myös valokuvat ovat olleet esillä Nokian ja Raision kaupungin kulttuuritoimen järjestämissä näyttelyissä.

Iäkkäitä suvun jäseniä on systemaattisesti haastatellut nauhalle **Lea Toivonen**. **Paula Muurinen** on laatinut nauhoista kirjalliset referaatit. Nauhat ovat sukuseuran hallussa.

Maila Punttala on tutkinut sukumme esiäidin ja -isän - **Fredrica ja Matti Syyrin** -vaiheita ja kirjoittanut niistä **Syyrin Sanomiin**. Fredrica ja Matti Syyri ovat hänen isovanhempansa.

RIKHARD IHAMUOTILAN TIETEELLINEN KIRJASTO ARKISTOITU

-Silloin kun setäni **Rikhard Ihamuotila** kuoli 1972, tuotiin hänen entisen kotinsa **Vaarniemen** kartanon vintiltä hänen kirjansa kesäkotiini Raision **Fridhemiin**. Olin hieman ymmälläni, mitä niillä tekisin, sillä ne olivat pääasiassa saksankielisiä sähköä ja maataloutta koskevia teoksia. Sijoitin ne vinttikamarin kirjakaappiin. Nämä kookkaat, monisatasivuiset kirjat täyttivät pari hyllyä. Näin kertoo **Eva Ihamuotila**, Rikhard Ihamuotilan veljentytär.

Tänä kesänä - 2003 - minua alkoi askarruttaa Rikhard-sedän kirjojen tuleva kohtalo. Mietin, miten paljon setä oli uhrannut vähistä opiskelurahoistaan kirjoihin. Tunsin, että niille oli jotain tehtävä. Niinpä pyysin **Antti-veljeni** poikaa **Ollia** ja hänen vaimoan **Rosia (Katriina)** tuomaan sedän kirjat Turun-kotiini, koska en enää itse pysty käymään Fridhemissä. Monen monta raskasta kantamusta he tänne raahasivat.

Selaillessani kirjoja huomasin, miten paljon niitä oli luettu, alleviivattu erivärisillä kynillä. Tajusin, miten tärkeitä ne Rikhard-sedälle olivat olleet enkä voinut jättää asiaa silleen. Olin yhteydessä Helsinkiin **Tekniikan museoon**. Museon amanuenssi **Tuula Kuusisalo** oli hyvin yhteistyöhaluinen. Lähetin hänelle luettelot **Hannoverin teknillisen korkeakoulun** aikaisista kirjoista samoin kuin suomenkielisistä, pääasiassa maatalouden sähköistämistä koskevista teoksista. - Setähän suoritti sähköinsinöörin tutkinnon Hannoverissa ennen ensimmäistä maailmansotaa. Tuula Kuusisalo kertoi luetteloita tutkittuaan, että ne kirjat, jotka eivät sovi Tekniikan museoon, lähetetään **Teknillisen korkeakoulun arkistoon Otaniemeen**. Nämä kirjat on jo kotoani haettu Helsinkiin lähetettäväksi.

Myöhemmin tuotiin Fridhemin vintistä vielä kookas pahvilaatikko, joka sisälsi mm. piirustuksia ja luentovihkoja Hannoverin teknillisen korkeakoulun opiskeluajoilta. Pahvilaatikon kohtalo on lehden ilmestyessä jo ratkennut.

Rikhard Ihamuotila suoritti **Hallen yliopistossa** diplomi-agronomin tutkinnon vuonna 1910. Hallen yliopiston aikaiset teokset sekä muut luonnontieteelliset sekä maataloutta koskevat teokset on **Turun yliopiston kirjaston toimistopäällikkö Antero Laiho** kotoani hakenut. Hänkin on suhtautunut kirjojen talteenottoon erittäin myönteisesti. Ne kirjat, jotka eivät sovi Turun yliopiston kirjastoon, lähetettiin **Kuopioon kirjojen keskusvarastoon**, josta tutkijat voivat tilata ne käyttöönsä.

Mieleni on suuresti keventynyt, kun olen nyt saanut tehdä Rikhard-sedälle eräänlaisen "viimeisen palveluksen".

Turussa 18.11.2003

Eva Ihamuotila

LIISA LEHTOVUORI
Valtiotieteen maisteri

ISÄNI, AKATEMIKKO LAURI POSTI

Artikkeli Tilkasten - Värin sukukirjasta Jälkipolvet. Osa 2. Jyväskylä 2002.

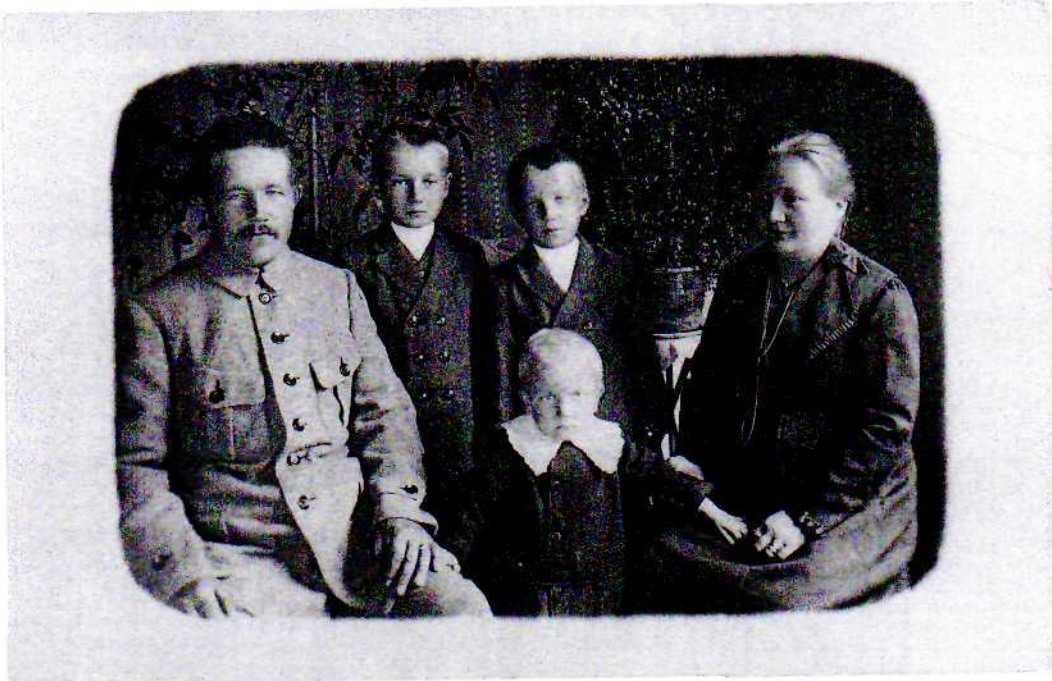

Näkymä Liedon Tootulan kylästä.
Vasemmalla Posti, oikealla Knaapi
Kuva on luultavasti 1920-luvulta.

Isäni Lauri Posti kirjoitti 18-vuotiaana päiväkirjaansa vuoden 1926 viimeisenä päivänä:
"Tämä vuosi on ollut minulle kaikinpuolisen kasvun ja kehityksen vuosi. Olen huomannut, miten ihmistuntemuskykyni on kehittynyt. Filosofisten ajatusten idut ovat alkaneet orastaa samalla kun käsitys- ja arvostelukykyni on laajentunut. Ja salaisella ilolla olen pannut merkille, miten kirjallinen makuni ja arvostelukykyni on kehittynyt. Mutta nämä iloiset havainnot älkööt muodostuko yksipuoliseksi omahyväisyydeksi. Minun täytyy muistaa, että minulla on vikojakin ja että minun edelleen täytyy kehittyä. Luulen, että valitsen elämänurakseni suomalais-ugrialaisten kielten tutkimuksen. Siten luulen parhaiten voivani hyödyntää isänmaani tiedettä. Uudenvuoden tinan asemesta aukaisin umpimähkään Koskenniemen Matkasauvan saadakseni sieltä elämän ohjeen ensi vuotta varten. Kirjasta aukeni säe: 'Vyö korkkinen ei sovi sukeltajalle, hänen täytyy päästä pinnan alle'."

Elämänurallaan Lauri Postista tuli Helsingin yliopiston itämerensuomalaisten kielten professori vuonna 1953, Ylioppilastutkintolautakunnan puheenjohtaja samana vuonna, historiallis-kielitieteellisen osaston dekaani vuonna 1960, akateemikko ja opetusministeri vuonna 1975.

Postin tila, joka sijaitsee parinkymmenen kilometrin päässä Turusta, on vanhaa sivistysseutua. Kirkonkirjat tuntevat sen vuodesta 1540 asti. Nimensä mukaisesti tila oli postilaitoksen aikaan postinjakelupiste. Isäni perheeseen kuuluivat varhain kuollut äiti Alma Pakula, isä herastuomari Otto Posti, nuorena kuollut sisar sekä sodassa kaatuneet nuoremmat veljet Eero ja Pauli. Eero ehti avioitua ennen kuolemaansa ja saada Kaija-tyttären (nyk. Kurkela), jolle tilan maat ovat periytyneet.

Postin perhe, isä Otto ja äiti Alma o.s. Pakula
sekä lapset Lauri, Pauli ja Eero.

Isän lapsuudessa etevyys ja oppikouluun siirtyminen merkitsivät asumista poissa kotoa koulukortteerissa jo kymmenvuotiaasta. Tämän on täytynyt kehittää omaa pärjäävyyttä. Nuori Lauri osoittautui monipuoliseksi lahjakkuudeksi niin kielissä kuin matematiikassa ja reaaliaineissakin, myös urheilu, isänmaallisuus ja runous olivat ihanteelliselle nuorukaiselle läheisiä. Hän kirjasi päivittäin menonsa samoin kuin päivän tapahtumat päiväkirjaansa.

Sivistyksen jano teki isästä monipuolisen kulttuuri-ihmisen, joka seurasi niin koko tieteen kenttää kuin myös kirjallisuutta, politiikkaa, koulutuskysymyksiä ja tiedotusvälineitä. Hän myös mielellään kertoi tietojaan kiinnostuneelle kuulijalle. --

Isäni ja äitini Maili Hynninen tutustuivat toisiinsa 1930-luvulla Maila Talvion kodissa Laaksolassa. -- Kirjailija oli suuri romantikko ja edisti muitakin liittoja.

Lauri Postilla oli länsisuomalaiset juuret ja Maili Hynninen oli puolestaan äitinsä puolelta länsisuomalainen, kun taas hänen isällään oli savolaiset juuret. Emil Hynninen -- halusi edistää maaseutuväestön hyvinvointia ja toimi Suomen maatalouden edustajana mm. Roomassa. Perhe asui äidin kansakouluajan Roomassa. Äiti sai ulkomailla seurapiiritottumusta ja hyvän kielitaidon. -- Sota-aika viivytti vanhempieni avioitumista. Häät vietettiin vuonna 1943 ja minä synnyin sodan loppuvaiheilla vuonna 1944. Perheen toinen tytär, Marketta, syntyi kahdeksan vuotta myöhemmin olympiavuotena Turussa, jossa olimme kesävieroksissa.

-- Avioliittonsa alussa Maili ja Lauri Posti asuivat Helsingissä Kaivopuiston Bernhardinkadulla, mutta äidinisän sairauden ja vuokrasäännöstelyn johdosta he muuttivat asumaan isovanhempieni luokse Fredrikinkadulle, missä asuivatkin vanhuuteen saakka. Taloutta hoiti Maija Kainulainen. -- Maili Posti toimi englannin kielen lehtorina Liikemiesten kauppaopistossa. Koti oli hiljainen ja rauhallinen isän tieteellistä työtä varten eikä sairasta isoäitiä ja vanhenevaa Maijaa haluttu rasittaa vierailuilla.

Isä oli luonteeltaan länsisuomalaisen pidättyväinen. Hän oli paljolti tieteellisen työnsä pauloissa, tunteistaan ja tuntemuksistaan hän puhui vain vähän. Isä työskenteli enimmäkseen

kotona varhaisesta aamusta iltamyöhään, välillä hän oli pitkällään nahkasohvalla, kuunteli radiota ja luki lehdet tarkkaan, valmisteli luentoja ja kävi yliopistolla sekä monissa kokouksissa. Kunnostaan ja ravinnostaan hän huolehti hyvin, teki aina iltakävelyn, pelasi säännöllisesti tennistä ja söi terveellisesti. Isä toi kotiin hedelmiä, mm. greippejä, joihin hän oli tottunut ollessaan stipendiaattina Yhdysvalloissa vuonna 1949.

Isä oli löytänyt oman alansa jo varhain ja pystyi säätelemään hyvin työrytmiään niin, että hän jaksoi työskennellä pitkiä päiviä. Hän jatkoi tieteellistä työtään 75-vuotiaaksi asti. Hän oli läsnä kotona ja auttoi läksyissä tarvittaessa, mutta harvemmin häntä häirittiin.

--

Isä oli oppinut omatoimiseksi eläessään vaatimattomien apurahojen turvin tieteellistä uraa rakentaessaan. Vielä avioliitossa ollessaan hän ompeli puuttuvat nappinsa, vei paidat pesulaan ja osti ja huolsi vaatteensa. Kotona ruoka-ajat olivat hyvin täsmällisiä. Perheen elämä rytmittyi aamukahvista kello 12 nautittuun lounaaseen, jonka isä söi usein yksin kotona. Äiti tuli työstään lounaan jälkeen ja sai vain päiväkahvin. Päivällinen syötiin yhdessä aina ehdottomasti puoli kuudelta. Minä ja Marketta-siskoni katoimme pöydän ja kuivasimme astiat, minkä jälkeen meillä sai olla muita menoja. Välillä isä meni syömään Kesäyliopistoon. Tämä tieteen ja politiikan herraseura kokoontui Stockmannin yläkerrassa.

Joskus lauantaisin soitti Matti Kekkonen ja kutsui isän Tamminiemeen saunaan. Isä arvosti Kekkonen kanssa käymiään mielenkiintoisia keskusteluja kovasti, mutta hän ei koskaan kertonut niistä muille, ei edes perheelleen.

Äidille ja isälle molemmille oli yhteistä lahjakkuus, monipuolisuus ja suvaitsevaisuus. Kotona sai vapaasti esittää mielipiteensä ja saimme myös vapaasti valita ystävämme, harrastuksemme, elämänuramme ja puolisoimme. Toki puolisoilla piti olla hyvä ylioppilastodistus.

Äidillä oli laudatur englannissa, ranskassa ja kansantaloudessa ja hän oli myös suunnitellut väitöskirjaa, mutta luopui sitten ajatuksesta. Senaikaisten vaimojen tapaan äiti antoi aina isän loistaa ja hän tuki ja rohkaisi isää kaikin tavoin. Äiti oli jo nuoresta oppinut pelaamaan tennistä, ratsastamaan ja uimaan sulavasti, mutta hän antoi isän olla urheilusankari myös tenniskentällä.

1950-luvulla Vihdistä ostettu kesäpaikka oli isälle hyvin tärkeä. Toivottula-nimensä se sai isän kotikylän Tootulan mukaan. Siellä isällä oli autotallin yhteydessä oma erillinen kirjasto- ja työhuoneensa, jonne hän nikkaroi laudoista kirjahyllyt. Töitä hän teki oman taataksi kutsutun Otto-isänsä pöydän ääressä. Huoneessa oli kotitalon, kaatuneitten veljien, presidentti Kallion ja isän vanhempien kuvat.

Toivottulaan muutettiin aina kesäkuun alussa ja takaisin Helsinkiin tultiin elokuun lopulla. Matkat köröteltiin kuplavolkkarilla. Äiti ei koskaan hankkinut ajokorttia.

Isä kaatoi ja hakkasi saunapuita sekä varhaisena ylösnousijana sytytti keittiön hellaan tulen ja laittoi aamupalan valmiiksi. Saunan lämmitys kesti pitkään ja isä näytti nauttivan lukiessaan rannassa ja pistäessään puita pesään. Hän oli myös aikaansa edellä ollut vesistöjen suojelija. Saunavesiäkään ei kaadettu järveen, pyykkivesistä puhumattakaan.

Toivottulassa tavattiin kesäisin ystäväperheitä ja siellä äiti myös opetteli laittamaan ruokaa, sillä kaupungissa hän ei keittiöön päässyt. Äidistä tuli vanhana herkullisen ruoan laittaja ja isän tavoin hän hemmotteli tyttäriensä perheitä. Isoisä puuhaili mielellään ensimmäisen lapsenlapsensa pikku-Laurin (Lehtovuori) kanssa, samoin kuin myöhemmin Marketan Juliuksen., Alman, Liljan ja Sofian (Lehmuskallio) kanssa.

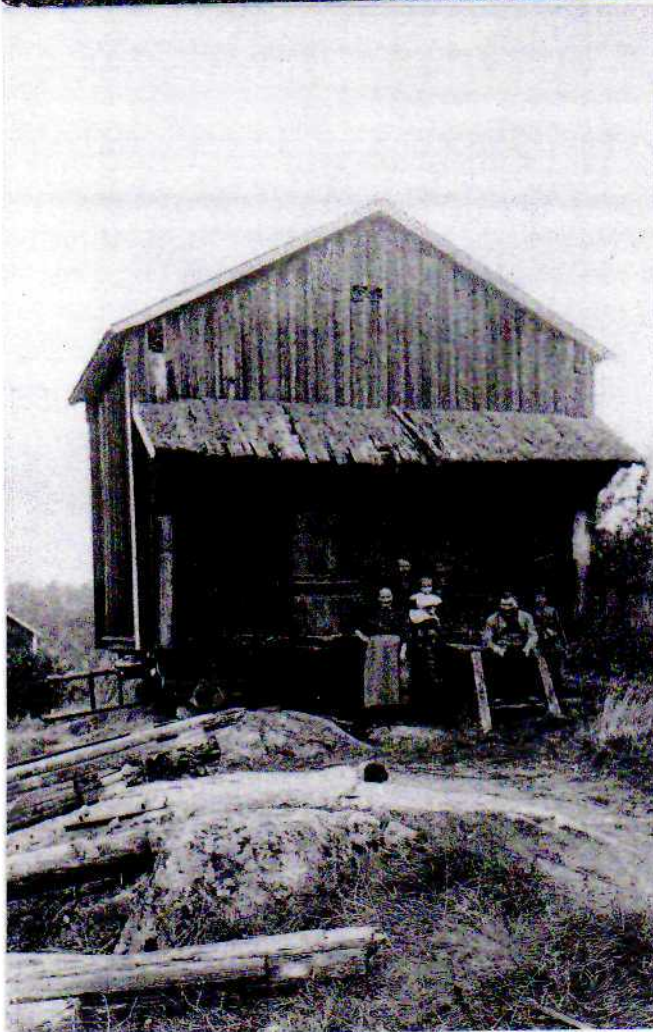
Isä ja äiti eivät juurikaan kasvattaneet meitä muuten kuin omalla esimerkillään. Molemmat olivat hienotunteisia ja huomaavaisia toisiaan ja muita ihmisiä kohtaan. Heidän arvonsa näkyivät ahkerassa työnteossa, erilaisten ihmisten arvostamisessa ja suvaitsevaisuudessa.

Isä ei ostellut lahjoja, mutta muista lämmöllä hänen antaneen 16-vuotiaalle koululaiselle englanninkielisen Sodan ja rauhan ja La Rochefoucauldin mietelmät. Sodan ja rauhan sain parilla yrittämällä luettua suomeksi kokonaan vasta kolmekymppisenä. Mietelmillä rasitin tuolloisen tyttönorssin konventtijuhlaa. Lukuisilta Neuvostoliiton matkoilta saimme tuliaseksi hienoa mustaa kaviaaria.

Isän tieteellisen uran maine oli jälkeläisille tietenkin melkoinen rasite koulussa. Kielten lukua on toistaiseksi jatkanut Marketta Posti, joka toimii opettajana kasvatettuaan neljä lasta.

Yliskulman kansakoulusta
alkoi Lauri Postin opintie.

Postin isäntäväki
aitan rappusilla.

Marja-Riitta Perttula

LAURI POSTI TIEDEMIEHENÄ

Tutkijan ja opettajan työnsä Lauri Posti suoritti Helsingin yliopistossa. Assistentin, dosentin ja apulaisprofessorin virkojen kautta hän kohosi itämerensuomalaisten kielten professoriksi (1953 - 1971); akateemikon arvon hän sai vuonna 1975.

Tieteellistä työtä koskevat seikat on poimittu mm. Postin assistenttina toimineen **Seppo Suhosen** esitelmästä, jonka hän piti Helsingin yliopiston Virolaisessa laitoksessa 17.3.1988. Tilaisuuden piti olla Lauri Postille omistettu juhla hänen 80-vuotispäivänään. Juhla muuttui kuitenkin muistotilaisuudeksi, sillä akateemikko Posti oli kuollut 6.3.1988.

Intohimona

suomalaisuuden juuret

Itämerensuomalaisten kielten tutkijana Lauri Posti teki hyvin merkittävää työtä lähisukukieliä puhuvien kansojen parissa, vaikka yhteydenpito varmaan noina vuosikymmeninä oli vaikeaa. Jo ylioppilaana 1931 ja 1932 tehty tieteellinen tutkimusmatka Viron vatjalaisten pariin antoi Postin tutkijantyölle vahvan pohjan. Hänen tieteellisen kiinnostuksensa keskeisiä kohteita oli vieraan kielen vaikutus naapurikieleen. Muinaisvenäjän vaikutuksesta vatjan äännehistoriaan syntyi Postin ja virolaisen kielentutkijan, professorin ja akateemikon **Paul Aristen** (1905 - 1990) kesken mielenkiintoinen väittely, jonka ansiosta Posti sai jo ylioppilaana tunnetun tutkijan maineen. Ariste oli myös Lauri Kettusen oppilaita.

Suljettu maa

- vangittu akateemikko

Kun Viro Neuvostovallan aikana oli hyvin suljettu, väittelijät tapasivat toisensa uudelleen ainakin vuonna 1964, jolloin presidentti **Urho Kekkonen** teki epävirallisen vierailun Viroon 11. - 14.3. palatessaan viralliselta Puolan-vierailulta. Helsingistä liittyivät seurueeseen Kekkonen tiedemiesystävät **Kustaa Vilkuna**, **Lauri Hakulinen** ja **Lauri Posti**. Vierailu oli lämminhenkinen, ja voi arvata, ketkä olivat Kekkonen virokielisten puheitten ja kulttuuritietouden takana. Käytiin mm. **Lydia Koidulan** haudalla ja nostettiin esiin pitkään epäsuosiossa ollut kirjailija **Friedebert Tuglas**. Tartossa tavattiin myös akateemikko **Ariste**, joka oli juuri vapautunut vankilasta. Kansallisia tieteitä hän ei tuohon aikaan hyvällä silmällä katsottu. Tietämätöntä on, mistä vuosikymmenien takaiset väittelykumppanit keskustelivat.

Eero Saarenheimo oli myös kutsuttu mukaan tekemään tästä radiojuttua, jossa hän kertoi viro kieleen syntyneen uusi käsite "kekkoneerimine". Se syntyi siitä, että Tarton yliopiston käytävät ja sisäseinät maalattiin pikapikaa toisen kerroksen juhlasaliin asti, jossa Kekkonen piti puheen; kolmas kerros jäi maalaamatta. Myös miesten toilettitilat saivat käsittelyn, naisten puolta radioselostaja ei tarkastanut.

Miksi Paul Ariste ei muun sivistyneistön myötä paennut Virosta Ruotsiin toisen maailmansodan lopulla, kun Neuvostoliitto oli vallannut maan? **Osmo Ikola** kertoo kirjassaan Oppia ikä kaikki hieman huvittavaa tarinaa siitä, miten Ariste oli jo tullut meren rantaan lähteäkseen salaa maasta. Hän oli kuullut, että Tarton yliopiston viro kielen professori oli jo lähtenyt. Kerrotaan hänen kysyneen, oliko itämerensuomalaisten kielten professori jo lähtenyt. On, oli vastaus. Entä uralilaisten kielten professori? Hänkin oli lähtenyt. "No siinä tapauksessa minä jään", kerrotaan Aristen sanoneen ja palanneen Tarttoon.

Itse näin akateemikko Aristen keväällä 1966, jolloin Turun yliopiston suomen kielen opiskelijat vierailivat professori **Osmo Ikolan** johdolla Tallinnassa ja Tartossa. Laivayhteys Tallinnaan oli avattu edellisenä vuonna.

Ariste ja Lauri Posti taisivat olla vielä tuomareina joskus 1960-luvulla, kun radiossa pidettiin suomalais-virolaisia tietokilpailuja.

"Posti pisti engelskaksi"

Palataanpa takaisin 1930-luvulle. Vuonna 1934 tehdystä uudesta matkasta vepsäläisten luo - mukana oppilaansa, maisterit **Paavo Siro** ja **Lauri Posti** - kertoo professori **Lauri Kettunen**: "Minä kiusakseni havaitsin, että vepsän puhumisestani ei tahtonut tulla mitään - liiviä tuppasi sekaan! Eikä venäjässä ollut sen paremmin kehumista, ennen kuin taas perehdyin, mihin matkallamme tosin oli vähän tilaisuutta, jota vastoin Posti oli oppinut venäjän, ja kun Pietarissa ei oikein sillä kielellä tarpeeksi hyvin selviydytty itsensä Pietarin komendantin virkahuoneessa - juutalainen ja ei muka taitanut saksaa! - niin Posti pisti engelskaksi. Tuota pikaa Posti oli oppiva vepsänkin, sellainen poika hän oli."

Juuri laajasta kielitaidostaan Lauri Posti olikin tunnettu. Hän oppi venäjää **Leningradissa**, vepsää **Valamon luostarissa**, viroa **Tartossa**, viron murteita **Koivassa** ja **Lutsissa**, vatjaa **Narvassa**, lättiä ja liettuaa **Riiassa**, liiviä **Liivinrannassa**.

Liedon murre

Tutkija ei unohtanut omankaan kotipitäjänsä **Liedon murretta**. Hän selvitti jo 23-vuotiaana, miksi lietolaiset sanovat "haame" pro hame, "piirä" pro pidä tai "ei eelä" pro ei elä. - Kun itse 1960-luvulla opiskelin suomen kieltä, tätä seikkaa selvitettiin kaikissa äännehistorian tenttikirjoissa.

Tieteellisiä väittelyitä - -

Oman professorinsa Lauri Kettusen kanssa Posti kävi myös railakkaita otteluita. Vuonna 1936 hän pääsi **Riian** yliopistossa osoittamaan liivin kielen intonaatioissa eli sävelkulussa yhtäläisyyksiä latin kielen kanssa. Tämä ei Kettusen mielestä tullut kuuloonkaan, mutta Posti varmisti teesinsä **Aarni Penttilän** kanssa tekemillään foneettisilla mittauksilla. Monipolvisessa, tieteellisin artikkelein käydyssä väittelyssä Posti veti lopulta pitemmän korren. Opettajia ei kumarrettu sen paremmin Turun Suomalaisessa Yhteiskoulussa kuin Helsingin yliopistossakaan.

Itämerensuomalaisten kielten astevaihtelukysymyksestä sukeutui myös melkoinen tieteellinen väittely. Se on tärkeällä sijalla hänen väitöskirjassaan "**Liivin äännehistorian peruspiirteitä**" (1942), josta tuli kansainvälisesti huomattu teos. Siinä näkyvät Postille luonteenomaiset tutkijanominaisuudet: tiiviys, selkeys ja alan tuntemus.

- - ja juhliakin

Postin ystävät ovat myös olleet mukana väitöstilaisuudessa. **Urho Kekkonen** kirjoittaa päiväkirjaansa: "Posti väitteli suurella menestyksellä. Väitöskirjaa ylistettiin. Pidin karonkassa puheen, joka saavutti suosiota ja vitsikäs se oli omastakin mielestäni. Postin luona sitten jatkettiin ja **Kalle (Hillilä)** + **Aaro (Pakaslahti)** + **Vilkuna** istuivat meillä. Meidän keittiö oli Postin ruuanpalvelukeskus - Postin isä oli tuonut maalta voita, läskiä ja leipää, jota Postin poksissa olleet 14 "jatkajaa" söivät. Aika meteliä aina klo 1/2 6 saakka."

Äänne-, sana- ja muoto-oppia

Kaikkia tutkimuksia ei ole tarpeen eikä mahdollistakaan tässä yhteydessä esitellä. Esimerkinomaisesti mainittakoon vain, että Posti selvitteli mm. muoto-opillisista kysymyksistä itämerensuomalaisten kielten passiivia ja kantasuomen äännehistoriaa. Hän tutki myös muiden kielten vaikutusta suomen kieleen ja esitti uusia yhteyksiä mm. venäjän ja suomen välillä.

Turun seudulla asuvia kiinnostanee tietää, että **Paaskunta** Aurajoen rannalla onkin alkuaan ollut "pogostakunta" ja novgorodilaisten vanha kauppapaikka (1950). Toisaalla on selvitetty, että myös **Turku**, **Kupittaa** ja **Koroinen** ovat venäläistä perua. Läntisen kristinuskon muodon tultua vallitsevaksi yhteydenpidon luonne muuttui: novgorodilaiset hävittivät vastaperustetun Turun kaupungin v. 1317, hyökkäsivät mahdollisesti myös Liedon **Vanhalinnan** kimppuun.

Balttilaisten lainasanojen ohella myös germaaniset yhteydet selvenivät. Uutuudessaan järjestyttävien oli se todistusketju, jonka mukaan suomelle tyypillinen astevaihtelu onkin syntynyt alkuaan germaanisten kielten vaikutuksesta (1953), siis tämä tuttu **ukko : ukon, pata : padan** -vaihtelu. Tutkimus on vakuuttavasti osoittanut, että yhteytemme germaaniin ja balttilaisiin naapureihin ovat olleet pitkäaikaisia ja tavattoman läheisiä.

Vielä 1980 Posti esitelmöi - englanniksi - Turun kansainvälisessä fennougristikongressissa venäjän kielen vaikutuksesta refleksiivitaivutuksen syntyyn (vetäytyä, sitoutua -tyyppi). Kongressin valmisteluista enemmän **Osmo Ikolan** muisteluissa.

Eläkevuosinaan 1970-luvulla Lauri Posti julkaisi vatjan kielen sanakirjan, jonka ainekset hän oli kerännyt 23 -24-vuotiaana ylioppilaana.

Kielitieteen kuuma nimi

Lauri Postin kansainvälinen maine kohosi 1950-luvun alussa; hän sai aina tutkimuksillaan aikaan hyvin vilkkaan tieteellisen keskustelun ja oli vuosikaudet kansainvälisessä kielitieteessä kuuma nimi. Mainetta levittivät kirjoitettujen tekstien lisäksi kansainväliset yhteydet. 1940-luvun lopussa hän oli vierailevana professorina **Indianan** yliopistossa ja esitelmöi vuosien mittaan monissa kansainvälisissä kongresseissa, mm. **Petroskoissa** 1974.

Tiedemies monen vartijana

Lauri Posti oli myös **Tarton** ja **Jyväskylän** yliopistojen kunniatohtori sekä monien seurojen kunniajäsen. Akateemikon arvon hän sai 1975. Hän toimi mm. valtion humanistisen toimikunnan puheenjohtajana, Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen johtokunnan puheenjohtajana, Talonpoikauskulttuurisäätiön hallituksen jäsenenä, Suomalaisen tiedeakatemian jäsenenä, ylioppilastutkintolautakunnan jäsenenä ja puheenjohtajana.

YYA- sopimuksen aikaan Lauri Posti toimi Suomen ja Neuvostoliiton välisen kulttuurivaihtokomitean puheenjohtajana 1963 - 1968 ja Neuvostoliittoinstituutin neuvottelukunnan puheenjohtajana 1968 - 1977.

Vuonna 1975 Lauri Posti nimitettiin opetusministeriksi **Keijo Liinamaan** virkamieshallitukseen, joka toimi vain puolen vuoden verran.

Kenen sivalluksia?

Weilin + Göös julkaisi 1970-luvulla aforismikokoelman **Sivalluksia**, jonka toimittajaksi mainittiin nimimerkki **Simo Sakari**. Suomen **Kuvalehti** arvuutteli kirjoittajan henkilöä: "Esipuhe, samoin kuin ajatelmien luonne antaa viitteitä Simo Sakarin persoonasta. Onko hän Varsovan suurlähettiläs **Ralph Enckell**, suurlukija ja kielimies **Lauri Posti**, irvileuka-akateemikko **Tauno Nurmela**, **UKK** vai kaikkea keräilevä ja vertaileva professori **Matti Kuusi**?"

Kirjoittajiksi epäillyt pelasivat kaikki valtakunnan intelligentsian ykkösketjussa.

Lauri Postin oppilas ja assistentti **Seppo Suhonen** kertoo, että Postin täsmällisyys ja sääntällisyys oli legendaarista. Hän oli ainoa opettaja, joka Suhosen tietämän mukaan kävi hakemassa luentopaperinsa kotoaan luentotuntinsa aikana huomattuaan unohtaneensa ne kotiin. Vaikka luennoimiseen ei sitten jäänyt aikaa kuin viitisentoista minuuttia, hän oli selvästi osoittanut, mikä on yliopistonopettajan velvollisuus. Lauri Postilla oli tapana teroittaa oppilailleen, että jokaisen on pyrittävä lisäämään oppimisen edellytyksiään ja että ongelman kimppuun on käytävä kaikin asein. Itse hän näytti esimerkkiä: hänen aseensa olivat harvinaisen terävät.

Marja-Riitta Perttula

TURUN YLIOPISTON PROFESSORIKOLLEGA MUISTELEE

Kirjassaan Oppia ikä kaikki. Muisteloita yliopistomiehen taipaleelta (Turku 1993) suomen kielen professori **Osmo Ikola** (s.1918) mainitsee muutaman kerran myös tiedemieskollegansa **Lauri Postin**. Jatkosodan loppuvuodet Ikola toimi viesti- ja salakieliupseerina mm. Merivoimien Esikunnassa Helsingissä. Yliopisto oli toiminnassa, koska Ikola kuunteli dosentti Lauri Postin liivin kielen luentoja.

Ystävyyttä

Osmo Ikolasta tuli professori varsin nuorena, 32-vuotiaana, ja hän kertoo varsin vihreänä professorina joutuneensa antamaan asiantuntijalausannon Helsingin yliopiston suomen kielen professorin viran hakijoista, joista Posti oli yksi. Posti ei tätä virkaa saanut, lähinnä siksi, että hänen tutkimustensa painopiste oli lähisukkielissä eikä suomen kielessä. Virkaan nimitettiin **Lauri Hakulinen**. Posti oli kollegoidensa keskuudessa hyvin arvostettu tiedemiehenä, ja hänestä tuli jo 1953 Helsingin yliopiston itämerensuomalaisten kielten professori.

Osmo Ikola nimeää Lauri Postin hyväksi ystäväkseen, he tapasivat tieteen merkeissä usein, eivätkä nimitysasiat suhdetta heikentäneet.

Yliopistomaailman villit vuodet

Yliopistot joutuivat 1970-luvulla radikalismien myrskyyn. Poliitikko oli tullut yliopistoon. Hallintoon ajettiin mies ja ääni -periaatetta, mikä tarkoitti, että opiskelijoillakin tuli olla päättävävaltaa yliopiston elimissä. Ylioppilaslehdet arvostelivat yliopisto-opettajien opetus- ja ihmissuhdetaitoja; paneelikeskusteluissa suihkittiin lujaa sanan säilällä.

Osmo Ikola sanoo kauttaan Turun yliopiston rehtorina (1975 - 1981) koko Turun yliopiston historian vaikeimmaksi ajaksi.

Ministerin posti

Lauri Posti oli opetusministerinä **Keijo Liinamaan** johtamassa virkamieshallituksessa, joka nimitettiin kesäkuussa 1975. Puoluekantaansa hän ei Kuka kukin on -teoksessa ilmoittanut, mutta tunnetusti hän oli lähellä keskustapuoluetta ja **Urho Kekkosta**. Hallitus oli lyhytikäinen - se jätti paikkansa jo marraskuun lopussa 1975.

Osmo Ikola arvelee, että Posti kokeneena yliopistomiehenä ajatteli korkeakouluasioista suurin piirtein samoin kuin hän itse, mutta hän oli luonteeltaan ylen määrin varovainen, ehkä suorastaan arka. Ikola ei muista Postin yhdessäkään kiista-asiassa asettuneen puolustamaan korkeakoulujen johtoa. Myös ministeriön virkamiehet olivat tuskastuneita hänen päättämättömyyteensä, Ikola kertoo kuulleensa.

Ministeri Posti myös sairasteli tänä aikana, eikä noin lyhyenä kautena varmaan voi mitenkään perehtyä hallintoalaansa läpikotaisin. Ikolalle Posti on valittanut, että niihin aikoihin opetusministeriöön tuli tavattomasti kaikenlaisia tyhjänpäiväisiä, työtä aiheuttavia asioita. Erityisesti Posti oli maininnut Pohjoismaiden neuvoston.

Fennougrismi yhdistää

Kun viides kansainvälinen fennougristikongressi järjestettiin Turussa 1980, matkusti sitä valmistelemaan Moskovaan 1978 delegaatio, johon Osmo Ikolan lisäksi kuuluivat mm. akateemikot **Kustaa Vilkuna** ja Lauri Posti.

Suuri osa suomensukuisista kansoista asuu Neuvostoliiton alueella, ja kun sikäläisten tiedemiesten oli erittäin vaikea päästä ulkomaille, delegaation suostuttelumatka onnistui hyvin, sillä Turun-kongressiin pääsi saapumaan 133 osanottajaa.

Olin itse mukana tuon kongressin **Liedossa** pidetyssä iltatilaisuudessa ja näin ensimmäisen kerran elämässäni elävän **tseremissin** ja **mordvalaisen**. Se oli mieleenpainuva hetki. Suomen kielen laudatur-opintoihinhan kuului yhden etäsukukielen opiskelu, mutta 1960-luvulla, opiskeluaikanani, oli näistä kielistä saatavissa vain hyvin rajallinen määrä ikivanhoja tekstejä. Opiskelija tunsikin nimeltä yhtäkään näiden kansojen edustajaa. Suuri osa etäsukukansojen sivistyneistöähän joutui Stalinin ajan likvidointien uhreiksi 1930-luvulla.

Marja-Riitta Perttula

MAILA PUNTTALA KERTOO LAURI POSTISTA KOULUTOVERINA

- Älä itke, minä vien sinut meidän kouluun, lohdutti Lauri Posti Mailaa, kun tämä oli tullut hylätyksi Turun tyttölyseon pääsykokeissa. Vuosi oli 1926, Lauri Posti oli iso seitsemäsluokkalainen ja Maila Punttala, silloin Eskola, pieni 11-vuotias ruskolaistyttö. He olivat sukulaisia: Maila oli iästään huolimatta Laurin äidin serkku.

Kyyneleet pyyhittiin ja lukiolaispoika talutti sukulaistyttönsä Turun Suomalaiseen Yhteiskouluun, joka silloin sijaitsi Aninkaistenmäessä Montanan talossa, jossa oli myös lumpputehdas. Maila istui opettajainhuoneen eteisessä kalossilaatikon päällä, Lauri paineli suoraan sisään. Hetken kuluttua eteiseen tuli apulaisrehtori Ellen Harkkola, otti tyttöä kädestä ja vei luokkaan. Vastaanotto ei ollut kovin sydämellinen. - Mitä tuommoisia toisten koulujen loppuja tänne tuodaan, kuului luokan perältä. Maila Punttala kertoi olleensa vilpittömän iloinen, kun tämä sanoja jonkin vuoden kuluttua jäi luokalle.

Parasta pienen ruskolaistytön itsetunnolle oli, että Lauri uskoi hänen selviävän koulutiellä, mieltä kun olivat jääneet painamaan Ruskon kanttorin sanat äidille: - Mitä sinä sitä tyttöä Turkuun toimitat, ei se niin viisas ole! Kaikkein nolointa olisi ollut palata takaisin kansakouluun.

Viikot täysihoidossa

Maalla asuvan oli vaikeaa ja kallista käydä oppikoulua kaupungissa. Koska säännöllistä linja-autoliikennettä ei vielä ollut, oli oltava kortteeri. Kotiin saattoi päästä vain viikonloppuisin, ja silloinkin piti usein kävellä, ellei onnistunut pääsemään jonkun Turun-kävijän hevosen kyytiin.

Lauri asui Mailan ensimmäisen kouluvuoden ajan samassa koululaisten täysihoidolassa Henrikin-
katu 1:ssä, josta Tuomiokirkkosillan yli oli lyhyt matka kouluun. Koulukotia pitivät Alli (o.s. Vähä-Piikkiö) ja Janne Kausela, Mailan isän Kustaa Eskolan serkku. Pariskunta oli lapseton ja Alli oli parisenkymmentä vuotta miestänsä nuorempi, Janne tuolloin jo hieman dementoitunut. Myöhemmin kouluvuosinaan Maila oli talossa tyttären asemassa: kävi kaupassa, kattoi pöytää ja piti seuraa vieraille. Ryssänmäellä ei tuolloin ollut yliopistoa, vaan Maila saattoi kulkea mäen yli Kaarinan kirkolle luokkatoveriaan tapaamaan.

Ensimmäisen kouluvuoden Maila asui ja nukkui mynämäkeläisen kauppiaanmyyjättären Mirjamin kanssa ruokasalissa. Poikien huoneessa asui 4 - 6 poikaa.

Päiväjärjestys

Päiväjärjestykseen kuului ennen kouluunmenoa varhaisaamiainen, kahvia ja voileipää. Keskipäivällä oli 2 - 3 tunnin ruokatauko, jolloin tultiin kotiin syömään ja tekemään läksyjä. Maila käytti kuitenkin ruokatunnin nukkumiseen, niin että abikronikassa laulettiin: "Koulu ei liikuta tyttöä Ruskon./ nukkua tahtoo hän tarpeekseen." Lounaan jälkeen palattiin kouluun, jota jatkui jopa iltaviiteen. Kotona seurasi illallinen, sitten luettiin läksyjä ja yhdeksältä juotiin vielä teetä.

Alli-rouvan ruoka oli hyvää, ja hän oli siitä itsekin ylpeä. Mailan mieleen on jäänyt erityisesti uutispuuro, jossa rukiin makua siivitti ihana savun tuoksu. Ruokatarpeita saatiin yleensä Ruskolta emännän kotitalosta.

Vihot ja silkkihenkselit

Tytöt lukivat läksyjään ruokasalissa niin kovaan ääneen, että keittiössä vieraisilla istunut **Salli-täti** (Ihamuotila) ihmetteli. Pojat pitivät ovensa tiukasti kiinni, vaikka taisi se polotus kuulua kadulle asti. Kun tytöille tuli kotitehtävissä ongelmia, he arkailivat oven takana pitkään, uskaltaisiko koputtaa ja pyytää neuvoa. Lauri oli kuitenkin aina ystävällinen ja auttoi, tarkastipa ihan omasta aloitteestaan tyttöjen vihotkin, mistä nämä olivat tosi ylpeitä.

Mailan arvo nousi koulutovereitten silmissä menestyvän sukulaisen ansiosta. Päivän kohokohta oli, jos Lauri tuli välitunnilla jotain sanomaan. Lauri Posti tunnettiin koulun parhaana oppilaana, josta huhuttiin, ettei hän koskaan lukenut läksyjään ja jota opettajat hiukan pelkäsivät, kun Lauri saattoi tietää jonkin asian paremmin kuin katederilla istuva eikä hän ujostellut asiasta mainita.

Lauri oli lukioluokilla hyvin perehtynyt tapakulttuuriin. Mailan mieleen on jäänyt, kun Lauri luennoi hinnerjokilaiselle abiturientille, asuintoverilleen: - Ja henksetit täytyy herrasmiehellä olla silkkiset. Johon hinnerjokilainen: - Ja semssi mää en usko lainkka.

Suomalaisuuden puolesta

Suomen- ja ruotsinkielisten välillä oli jo edelliseltä vuosisadalta lähtien ollut kielitaistelua. Turku oli tuolloin vahvasti ruotsinkielinen kaupunki. Åbo Akademi oli perua Brahen ajoilta, suomenkielinen yliopisto otti Turussa ensi askeliaan, kun se Turun palon jälkeen 1827 oli siirretty Helsinkiin.

Vielä 1920-luvulla Turun katukilvissä ruotsinkielinen nimi oli suomenkielisen yläpuolella. Suomenmielinen nuoriso kävi toisinaan yön pimeydessä tervaamassa ruotsinkielisiä nimiä. Eräänä aamuna, kun koulunuoriso luki Kauselan kahvipöydässä tervaustutista, sanoi hinnerjokilainen: -Ilmanks se terva nii hais, ko Lauri tuli ehtool kotti. Varmuutta siihen, oliko Lauri ollut mukana, ei koskaan saatu. Lauri vaikeni.

Koulussakin suomalaisuuden asiaa edistettiin. Ruotsin tunteja boikotoitiin, minkä uskallettiin. Oltiin viittaamatta, ei vastattu kysymyksiin. Maila oli tietysti lujasti suomenmielinen. Kun lehtori **Karin Miettinen** ruotsin tunnilla kysyi, eikö Maila Eskola ollut tehnyt tehtäviään, Maila vastasi nenä pystyssä: - En ole. Siitä paikasta suomalaisuustaistelija sai siirtyä käytävän puolelle.

Toinenkin Mailan suomalaisuuskannanotto päättyi hieman nolosti. Kulkiessaan kerran ruotsinkielisen koulun ohi hän sylkäisi reippaasti sen oveen. Kotiin tultuaan Maila huomasi, että sylki oli jäänyt hänen takkinsa karvakaulukseen.

Lauri Postin kielitaistelu jatkui myös ylioppilaskirjoituksissa. Kevätjuhlassa, kun koulun parhaan oppilaan laudatureja luettiin, olikin ruotsin kielessä huonompi arvosana. Kaikki tiesivät, että tämä kokelas olisi selvittänyt ruotsin ällän vaikka pikkusormellaan, mutta hän oli halunnut osoittaa mieltään. Koko juhlasali puhkesi tässä kohdassa valtaviin suosionosoituksiin, ja kesti kauan, ennen kuin tilaisuus saattoi jatkua.

Ylioppilaslakin saatuaan sekä Lauri Posti että Maila Punttala lähtivät opiskelemaan Helsinkiin. Maila maatalous-metsätieteelliseen tiedekuntaan valmistuakseen agronomiksi, Lauri opiskelemaan suomea ja sen sukukieliä. Lauri Posti oli jo valmistunut Mailan beaniaikoina 1934, eivätkä he enää juuri tavanneet kuin sattumoisin kadulla. Maila Punttala on kuitenkin yhä kiitollinen sukulaiselleen: - Ilman Lauria en olisi opintielle päässyt.

THE DIARY OF MY LIFE

Lauri Postin päiväkirja
syyskuulta 1928

Toimiessani Matilda Ihamuotilan muistosäätiön sihteerinä sain muistaakseni kauppaneuvos Jaakko Äärilältä kopion Lauri Postin päiväkirjasta. En tiedä, miten teksti oli Jaakko Äärilän haltuun joutunut. Merkinnät on tehty pieneen ruutuvihkoon, luultavimmin siniseen. Olen lukenut sitä aika ajoin, ja vaikka siinä on merkintöjä vain kuukauden ajalta, siitä näkyy, miten päämäärätietoisesti nuori mies toimii ja miten monipuolisesti hän itseään kehittää. Pelkkä lahjakkuus ei riitä, tarvitaan selkeitä valintoja, itsekuria ja työtä.

Kauppatorin kulmalla komeillut Phoenix toimi Yliopiston päärakennuksena vuodesta 1922 vuoteen 1958 saakka.

Kansan yliopisto

Vuosi on 1928. Turun yliopisto - vapaan kansan lahja vapaalle tieteelle - on perustettu kahdeksan vuotta aikaisemmin. Nuoren Suomen suomenkieliselle sivistykselle oli laskettava perusta. Kansalliset tieteet olivat arvossaan. Historia, kielitiede, kirjallisuus, kansanrunous sytyttivät laajalti. Myös urheilusaavutukset olivat nostaneet kansallista itsetuntoa.

Perustamista edelsi kansalaiskeräys, jonka tuotto vastanee noin sataa miljoonaa markkaa. Runsaskätisesti keräykseen oli osallistuttu myös Liedossa: mm. isoisäni Juho Pakula, Lauri Postin eno, lahjoitti äitini Sirkka Saarisen kertoman mukaan piian vuotuista palkkaa vastaavan summan. Maalaistalon lasten tavallisin koulutie oli kansakoulun jälkeen mennä kansanopistoon, tytöt menivät vielä talouskouluun ja kutomakursseille, pojat maamieskouluun. Lauri Posti oli ensimmäinen, joka suvustamme kirjoittautui Turun vastaperustettuun yliopistoon. Hänen etenemistään seurattiin siis tarkoin suvun piirissä.

Päämäärä ja itsekuri

Mitä siis tarvitaan menestykselliseen opiskeluun? - Säännöllistä elämää, päiväohjelman, jossa ovat tasapainossa työ, hovit, ystävät ja fyysisen kunnon ylläpito, vastaa päiväkirja.

Päivittäin toistuvat seuraavat merkinnät: "2 p. Sunnuntai. Ylös klo 7.30. Aamuvoimistelu ja aamukävely." "6 p. Torstai. Ylös klo 7.30. Aamuvoimistelu ja suihku, joka teki sangen hyvää." Joskus aamuvoimistelua kuvataan "kehnonpuoleiseksi", ja vaikka opiskelija nousee seitsemältä, hän arvostelee itseään "liiasta vetelehtimisestä" (25.9.).

Pari kertaa aamutuimaan nuorukainen potee myös "maailmantuskaa" (Weltschmerz), jonka tapaista oireyhtymää olen joskus kuullut nuorilla runoilijoilla olevan. Varsin mystistä laatua tuo tuska on, joskin edellisenä iltana on ollut "liikaa vetelehtimistä", vaikka nukkumaan on menty tavanomaiseen aikaan puoli yhdeltätoista. Nykykielellä opiskelija on nukkunut aamulla pommiin, koska herää vasta klo 9.10 ja pinnaa aamuluennolta. Joka tapauksessa tunnollista opiskelijaa harmittaa, koska hän aamukävelyn jälkeen päättää lähteä kotiin. Päivä ei todellakaan ole hänen päivänsä, sillä linja-auto oli muuttanut lähtöään aikaisemmaksi ja hän myöhästyy taas. "Ikävä tunnustaa, mutta kiroilin itsekseni hieman. Jäin siis kaupunkiin."

Säännölliseen elämään kuuluu myös kunnon yöuni, 7 - 8 tuntia. Vaikka illalla käytäisiin osakunnassa tai muualla, hovit alkavat aikaisin ja ilmeisesti päättyvät inhimilliseen aikaan, sillä nukkumaan mennään viimeistään yhdentoista kieppeillä. Asunto on ilmeisesti alivuokralaishuone, boksi, jossa ei ole keittomahdollisuutta, sillä opiskelija syö ulkona, NNKY:n ruokalassa, osakunnassa, Saiman ruokasalissa, Elannossa. Phoenix on yliopiston yhteydessä oleva kahvila, jossa seurustellaan usein tovereitten kanssa. Boksiin voi sentään kutsua kavereita vaikka korttia pelaamaan.

"Was einer werden kann, das ist er schon"

Itse pääasia - opiskelu - lähtee hyvin vauhtiin. Ensimmäisenä lukukautena Lauri kuuntelee Martti Rapolan äännehistoriaa, Uno Harvan luentoa suomensukuisten muinaisuskosta ja V. A. Koskenniemen esitystä saksalaisesta kirjailijasta Friedrich Hebbelistä. Sekä saksan että latinan pro exercitioon hän käy myös heti käsiksi, riittääpä intoa vielä toiseenkin Pakarisen latinan luento. Iltaisin on Kaarlo Marjasen suullisen esitystaidon kurssi: "Sitäkin puolta pitää harrastaa." Myös historian luennot ovat suunnitteilla.

Suhtautuminen yliopiston opettajiin on hyvin kunnioittavaa ja ihailevaa. Suurimman vaikutuksen tekee V. A. Koskenniemi. "Sain kunnian puristaa Koskenniemen kättä. Hänen äänensä on miellyttävän syväkaikuinen. Kirjoitin hieman vapisevin käsin puumerkkinä yliopiston matrikkeliin (3.9.)." Tiistaina 11.9. alkavat Koskenniemen luennot: "Suuri I oppisali oli tupaten täynnä kun Rector Magnificus astui sisään ja asettui kateederiin. Hienon syvällisen runoilijan lennokkain lausein alkoi hän esityksensä tästä runoilijasta. Loistavan esityksen lomassa tarjosivat virkistäviä kosteikkokohtia leikilliset käänteet, jotka tuon tuostakin aiheuttivat ihailevan hymyn akateemisten kansalaisten kasvoille." Koskenniemi innoittaa opiskelijaa, koska "harjoitin iltpäivällä ahkerasti opintoja".

Myös professori Martti "Rapola tuntuu olevan kunnon mies (6.9.)", ja käsitys vain syvenee: "Professori R. tuntuu erittäin reilulta ja viisaalta mieheltä (10.9.)." Mainesanoja saa myös professori Uno Harva: "Hän vaikuttaa erittäin tietorikkaalta ja nerokkaalta mieheltä, jonka esitystapa on loistavaa, toisinaan kuitenkin katkonaista." Harva pitää myös loistavan puheen beaanikastajaisissa: "Teki syvän vaikutuksen sydämeen kun hän puhui tieteellisistä opinnoista, niiden vapaudesta ja niiden tuottamasta tyydytyksestä. Puheen tunnelmassa oli jotakin, joka syytti ainakin minun rintaani filosofisen Eroksen liekin - tieteen totuutta etsivän kynttilän (14.9.)."

Opettajien joukossa pilkahtaa myös inhimillisiä heikkouksia. Latinan luentoja on joskus peruutettu sairauden vuoksi. "Crapula," arvelevat opiskelijat suureen ääneen yliopiston käytävällä. Ohi kulkee samalla hetkellä professori Kalle Väisälä, jota kaikki eivät tunne hänen epäsovinnaisen pukeutumisensa vuoksi - hänellä oli nimittäin lätsälakki päässä (14.9.).

Helleenistä kauneutta ja suomalaista sisua

Yllättävää tulevalle tiedemiehelle on, että suuren osan päiväkirjamerkinnoista vie urheilu. Ystäviensä kanssa Posti käy katsomassa urheilukilpailuja, joissa ottelevat ajan suuret sankarit Larva, Yrjölä, Akilles Järvinen, "kolme todellista miesihannetta, miehiä, joilla on mens sana in corpore sano (1.9.)." Seuraavana päivänä "Marttelin juoksi 25 km:llä uuden maailmanennätyksen. Loukola loikiskeli esteitä ylivoimaiseen kevyeen tapaansa". Laurille tulee Urheilulehti, jota luetaan hyvin tarkkaan.

Urheilusaavutuksista eivät ota mallia vain pikkupojat, vaan isommatkin miehet. Tuleva tieteenharjoittaja pitää huolta fysiikastaan. Aamuvoimistelun ja kävelyretkien lisäksi hän käy päivittäin kentällä luentojen välillä treenaamassa. Kaverina on usein Söderberg. He verryttelevät, hyppelivät korkeutta ja pituutta, starttailevat, ottavat pyräyksiä, juoksentelevät, heittelevät keihästä ja koikkelehtivät - mitä se sitten nykyisellä urheilukielellä lieneekin. "Onnistuin voittamaan Söderbergin pituushypyssä, joka tuotti minulle positiivista tyydytystä (11.9.)." Eikä aikaakaan, kun Lauri on mukana Yliopiston pesäpalloharjoituksissa Kupittaalla ja pelaa yliopiston kilpailuissa ensi pesän vahtina. Joukkue häviää kirvelevästi 12 - 1 ja pettynyt pelaaja toteaa: "Olen muuten sitä mieltä, että opiskeluni on tähän asti ainakin ollut liian velttoa. Tarmokkaammin työhän vaan, mutta urheilua ja liikuntaa kumminkin runsaasti (18.9.)." Parin päivän kuluttua pidettävissä tiedekuntien välisissä yleisurheilukilpailuissa Lauri hermostuu hiukan eikä yllä parhaisiin suorituksiinsa.

Floppia ei päiväkirjassa märehdittä, vaan lähdetään porukalla elokuvaan. Modernilla ihmisellä on modernit hovit. Elävissä käydään usein. Päiväkirjassa on filmistä pieni arvio. Rikkaan Helenan yksityiselämää - filmi on sisältänyt ilmeisesti intiimejä kohtauksia: "On muuten epäilemättä turmiollista aikana, jolloin mielikuvitus on vilkas ja tunteet kiihkeät, käydä katsomassa tuollaisia juutalais-amerikkalais-kansainvälisiä elokuvia. Ne turmelevat moraalin ja mielikuvituksen. Nukkumaan klo 22 (24.9.)."

Kotiin ja omaisiin pidetään yhteyttä. Jo ensimmäisellä viikolla Lauri tapaa molemmat veljensä, Paulin ja Eeron. Myös äiti Alma Posti käy katsastamassa poikansa boksin heti alkuun. Ihamuotilasta Lauri käy katselemassa hienoja taidejäljennöksiä ja hakemassa palkkaansa - ilmeisesti yksityistunneista, joita hän on antanut saksan kielessä Aunelle ja Evalle. Kuun puolivälissä Pauli tuo kotoa evästä ja kauluksia; kauluksethan olivat irrallisia ja siten helpottivat pyykinpesua, ne kiinnitettiin paikalleen napeilla.

Kotisaunan lempeä löyly

Vasta syyskuun lopulla Lauri käy kotona Liedon Tootulassa. Maaseutu ja kotitienoot saavat kansallisromanttisen kuvauksen. "Ihana maaseutu. Niin rauhallinen ja turvallinen, niin terve ja yksinkertainen, suurenmoisen jylhä ja kuitenkin herttaisen lempeä. Maan tuoksu - ihanampi kuin myrrha ja suitsutus, tuhat kertaa ihanampi kuin kaupungin quelques fleurs ja eau de cologne. Olin ajamassa lampaita laitumelta kotiin. Kirpeän raikas syksyiltä. Kotisaunan lempeässä löylyssä lekottelin, suloista rauhaa tunsin, koko maailmaa syleillä tahdoin. Illalla syksyn kuutamoa ihailin. Oli täysikuu, ihana ja loistava, kasteinen maa ja metsä uinui sen valossa kuin nuori neitsyt, puhtaana, koskemattomana ja autuaallisena, hämyisen aavistelevana (29.9.)."

Kotona olemisen riemu ja vapaus näyttäytyy fyysisenä toimintana: "Olin ulkona, viskelin kiviä ilmaan, hyppelein, juoksentelin ja olin onnellinen (30.9.)."

Päiväkirja päättyy

- maailma avartuu

Lapsuudenkoti on kuitenkin jätettävä taakse, kaupunki kutsuu. Päiväkirja päättyy lokakuun 5. päivän merkintöihin. Maailma avaa taas uusia sivuja valloitettavaksi: "Illalla olin varsinaissuomalaisen kerhon kokouksessa ja Lea Piltin konsertissa. Vaikka en olekaan taipumuksiltani erikoisen musikaalinen, huomaan, että voin silti nauttia musiikista. Ostin tänään myöskin Tahkon (Pihkala) Amerikanmatkakirjan. Se on säkenöivän hauska ja reilu kirja. Luin sitä kello 1:een yöllä. Sitten nukkumaan."

Päiväkirjaa tarkasteli Marja-Riitta Perttula

taistelukenttiä oli Helsingin yliopisto, josta piti tulla täysin yksikielinen. **Suomalaisuuden Liiton** ja sen lehden **Suomalaisen Suomen** ympärille oli kesästä 1932 ryhmittynyt kolmenkymmenen pohdiskelijan piiri, joka kokoontui Nissenin kahvilassa Mikonkatu 8:ssa.

Kun tässä ryhmässä oli runsaasti nuoria yliopistomiehiä, jotka olivat lukukausien aikana voineet tavata yliopistolla, syntyi piirille leikkimielisesti nimeksi **Kesäyliopisto**. Se on ollut kulttuurihistoriamme merkittävimpiä keskusteluseuroja. Piiriin kuuluneista monet nousivat merkittäviin asemiin suomalaisessa yhteiskunnassa. Aktiivijäsenten joukossa oli lisäksi jo 1930-luvun alussa tunnettuja kirjailijoita, elokuvantekijöitä ja lehtimiehiä.

Kesäyliopiston foorumilla lausuttiin mm. Suomen Kulttuurirahaston syntysanat. Isänmaan kysymykset, kansallisen etsiminen ja tukeminen olivat piirin keskeisiä kysymyksiä.

Sotavuodet ja luottamus

Sotavuosina kesäyliopistolaisia oli vaikea saada kiinni, mutta keväällä 1943 alettiin taas tavata ravintola Gambrinissa. 1950-luvulla kokoonnuttiin ainakin Stokkan vintillä, kokouspäivä oli torstai. **Lauri Postin** tyttäret kertoivat, että isä meni kesähuvilalta Vihdistä kokoontumisiin pirssillä, kunnes suoritti ajokortin ja osti oman auton 1958 - suureksi osaksi juuri Kesäyliopistoseuran kokoontumisten vuoksi. Niin tärkeänä **Lauri Posti** tätä yhteyttä piti. Tyttären mukaan isä oli myös seuran sekä sihteerinä että puheenjohtajana.

Selvää on, että vuosikymmeniä jatkunut tiivis yhteydenpito liitti kesäyliopistolaiset monin sitein toisiinsa, hyvä veli -systeemi pelasi, mutta jäseniltä edellytettiin myös luotettavuutta ja solidaarisuutta.

Lauri Posti oli piirin kirkkaimmalle tähdelle - **UKK:lle** - luonteensa mukaisesti uskollinen ystävä, joka ei koskaan kerskaillut eikä juoruillut.

Ari Uion teoksesta käy ilmi, että Kekkonen tapasi sota-aikana tavan takaa opiskeluaikaisia ystäviään. Lauri Postin ohella joukkoon kuuluivat mm. **Kaarlo Hillilä**, joka toimi Lapin läänin maaherrana, ulkoministeriön virkamiehet **Aaro Pakaslahti** ja **Tauno Jalanti**, **Paavo Säippä** Valtiollisesta poliisista, kansatieteilijä **Kustaa Vilkuna**, juristituttavat **Paavo**

Kastari ja **Reino Kuuskoski** sekä urheilujärjestöelämästä tutut **Lauri Miettinen** ja **Jukka Rangell**. Myös **Martti Haavio** ja **Arvi Korhonen** kuuluivat satunnaisemmin joukkoon.

UKK:n kalenterissa saattoi olla seuraavanlaisia merkintöjä:

23.6.1941 Illalla Tornissa "Pohjolan valon, vapauden ja neutraliteetin juhla". **Arvi P.**, **Aaro**, **Kustaa V.**, **Miettinen**, **Niiniluoto**, **Ivalo**, **Posti**, minä.

16.11.1941 Illalla meillä: **Kalle**, **Aaro**, **Posti**, **Vilkuna**, **Miettinen**, **Tamminen**, **Sukselainen**, **Hippa**. Veli **Jussin** piti tulla, vaan ei päässyt vielä sairaalasta.

Kun **Lauri Posti** väitteli välirauhan aikana, **Kekkonen** kirjoitti päiväkirjaansa:

Posti väitteli suurella menestyksellä. Väitöskirjaa ylistettiin. pidin karonkassa puheen, joka saavutti suosiota ja vitsikäs se oli omastakin mielestäni. Postin luona sitten jatkettiin ja **Kalle (Hillilä)** + **Aaro (Pakaslahti)** + **Vilkuna** istuivat meillä. Meidän keittiö oli **Postin** ruuanpalvelukeskus - Postin isä oli tuonut maalta voita, läskiä ja leipää, jota **Postin** poksissa olleet 14 "jatkajaa" söivät. Aika meteliä aina klo 1/2 6 saakka.

14.10.1942 klo 17.00 Tornin **Niiniluodon** polterabend. Siellä oli mukana, juhlakalun ohella, **Ivalo**, **Jussila**, **Posti**, **Vilkuna**, **Miettinen** ja minä.

Posti avioituu

- kaverit virnuilevat

Ystävänsä Postin poikamiehen elämän loppumista **Kekkonen** kuvailee **Sylvi Kekkoselle** kirjoittamassaan kirjeessä 29.6.1943 (ote):

Olin aamiaisella **Turjan** ja **Vilkunan** kanssa. Pekan päivä, **Turja** tarjosi. Ei ihmeitä kuulunut, **Vilkuna** vain surkutteli **Postia**. Häät oli vietetty **Maila Talvion** luona, anoppi oli murjottanut nyrpeissään koko illan nurkassa yksikseen. Ja appi oli pitänyt tunnin puheen, jonka keskusaiheena oli ollut, kuinka **Maili** pienenä tahtoi nousta **Runebergin** tilalle, kun kulkivat patsaan ohi, ja isän kelkalla vetäessä häntä huusi: **-Maili** ylös, korkealle, nopeasti eteenpäin ja häntä on toteltava. **Kustaa** sanoi, että teki oikein häijyä tätä kaikkea kuunnellessa. **Postiparka**.

Jatkosodan kohtalonvuonna 1944 maaliskuun neljäntenä voi vain arvailla, miten vakavista asioista puhuttiin. **UKK**:n päiväkirjamerkintä puhukoon puolestaan:

Suomen hallituksen vastaus Moskovaan lähtenyt Tukholman kautta. Aamiaisella:

Korhonen, **Vilkuna**, **Kastari**, **Posti**, minä. - Uudenlaista politiikkaa ennakoi jo kalenterimerkintä 15.10.1944: Klo16.15 **Suomi-Neuvostoliitto-seuran** perustava kokous.

Sensori-Posti riisuu

Pekka Peitsen aseita

Kekkosen ja **Postin** mielipiteet sotavuosina saattoivat myös mennä ristiin. **Kekkonenhan** oli aloittanut Suomen Kuvalehdessä - päätoimittaja **Ilmari Turja** - nimimerkillä **Pekka Peitsi** kirjoittelun vuoden 1941 lopulla ja jatkoi 1944 loppupuolella, jolloin päätoimittajaa kiellettiin (**Ryti tai Linkomies**) enää julkaisemasta nimimerkin tekstejä. Kirjoittajan henkilöä pyrkivät monet selvittämään, mm. itse **Mannerheim**, mutta se pysyi salassa hyvin pitkään. Ongelmia oli kuitenkin sensuurin kanssa. **Kekkosen** kokoelmasta löytyvä tuhoutunut kirje kertoo tapauksesta, jolloin sensori - **Lauri Posti** - poisti kolumnista kokonaista 30 riviä elä lähes neljänneksen koko kirjoituksesta, joka käsitteli Saksan tappioita. Tällainen aihe oli kielletty syksyllä 1943.

Toisen kerran menivät sukset ristiin 1944 syyskuussa, jolloin **Kekkonen** piti räväkän radiopuheen Suomen uudesta asemasta, johon liittyi - itsenäisyyden ehtona - yhteistyö Neuvostoliiton kanssa. Puhe herätti monilla tahoilla kritiikkiä, ja Juhani Suomi mainitsee, että "**Posti** kantoi Kampinkadulle halveksivia Rääkkö räähkä -kirjeitä". Parin viikon päästä perustettiin kuitenkin Suomi-Neuvostoliitto-seura.

Sylvi Kekkonen

toverusten kaitsijana

Sodan jälkeen, kun **UKK** ei ollut hallituksen jäsenenä 1940-luvun lopulla, hänellä oli aikaa ystäville. "Joskus mukana nähtiin myös apulaisprofessori **Lauri Posti**, jonka karonkkaa oli aikanaan vietetty **Kekkonen luona** väellä ja voimalla", kirjoittaa Suomi. Usein kokoonnuttiin Kekkonen luona Kampinkadulla. **Sylvi-rouvan** osuus ei rajoittunut ainoastaan tarjoilusta huolehtimiseen. Hän osallistui myös keskusteluihin, ja kun illan ja yön myöhemmässä vaiheessa vierasjoukko saattoi riehaantua laulamaan, hän toimi sen huomaamattomana kaitsijana. Ystäväpiiriin mainitaan kuuluneen **Hillilä, Vilkuna, Säippä, Turja, Kauno Kleemola, Sakari Tuomioja, Arvo Korsimo ja Ahti Karjalainen, Atos Wirtanen ja Nils Meinander**.

Kun **Kekkosta** ensimmäisen presidenttikauden aikana 1956 - 1962 kritisoitiin paljon, harvojen uskollisten joukko supistui muutamaan mieheen, heitä olivat **Lauri Postin** lisäksi **Karjalainen, Korsimo, Vilkuna, Sorvali, Kleemola ja Kuuskoski**.

Kirjeitä Kekkonen

myllystä

Vuosilta 1968 - 1981 ei Suomen Kekkos-elämäkerroissa juuri ole mainintoja **Postista**, mikä ei silti tarkoita, että ystävyys olisi katkennut. **Kekkonen** itse julkaisemassa kokoelmassa Kirjeitä myllystäni 2 1968 - 1975 (Otava 1976) on pari hauskaa kirjettä.

Professori Lauri Posti

15.12.1973

Hyvä Veli,

Kyllä Sinä Agricolan suomen kielen tunnet, mutta yritä perehtyä nykyproosaan. Lähetän kirjan, jossa on Salamaa.

Mukana oli Pekka Tarkan kirjoittama Hannu Salaman elämäkerta.

Akateemikko Lauri Posti

21.5.1975

H. V.

Olet varmaan huomannut, että korkean arvoni mukana myös kirjepinkkani kohooa. Tämä minun kirjeeni tosin on vasta toinen.

Unohtui eilen kysyä, mitä on detente suomeksi. En löydä koko sanaa sanakirjoistani, en sivistyssanakirjasta enkä William Safiren teoksesta: "The new language of Politics".

Suomalainen vastike on keksittävä. "Liennytytys" - mitä roskaa se on. Jos tälle käy yhtä huonosti kuin kommodorin suomentamiselle, minun on pakko kääntyä **Tauno Nurmelan** puoleen.

P. S. Sinulle en kirjoita muuta kuin käsin. Vahingossa kirjoitin **Merikoskelle** koneella.

'Martti ja Kaarlo Marjasen 40-vuotispäivän juhlista Tornissa tammi- tai helmik. 1939. Vas. oikealle: Ylärivi: E. A. Saarimaa, T. Vaaskivi, Elina Vaara, Kustaa Viikuna, Aino Hakulinen, Lauri Hakulinen, Eino E. Mäkinen, Jorma Pohjanpalo, Ohto Oksala, Urho Kekkonen, L. A. Punttila. Keskirivi (istumassa) Alli Saarimaa, Esko Aaltonen, Veija Marjanen, Taina Teljo (kumartuneena), Elsa Haavio, Martti Haavio, Kaarlo Marjanen, Liisa Viikuna. Lattialla Lauri Posti, Jussi Teljo, V. J. Sukselainen.'

HUMANISTIEN LEIKINLASKUA JA AUTTAVAA KÄTTÄ

Kaksi suomalaisuuden ystävää ja kansallisten tieteiden tutkijaa löysivät toisensa jo varhain. Martti Haavion ja Elsa Enäjärvi-Haavion päiväkirjoista ja kirjeistä 1928 - 1939 löytyi hauska **Martti Haavion** kirje. Martti Haaviohan oli kansanrunouden kerääjä ja tutkija, myöhemmin professori ja akateemikko; runoilijana hän on tunnettu P. Mustapään nimellä.

Martti Haavio kirjoittaa kälylleen **Elvi Toivolalle** 25.4.1934

Grefswaldin yliopiston entinen suomen kielen ja kirjallisuuden lehtori, filosofian ylioppilas **Lauri Zephanias Kotivalo Posti**, joka on toistaiseksi suorittanut vain 3-4 laudaturia, mutta aikoo suorittaa kansanrunouden laudaturin, etsii epätoivon vimmaisuuksella Salmisen tenttikysymyksiä. Koska hän ei rohkene lähestyä Sinua, joka kuulut niihin, joilla on tämä arvokas arvosana kansanrunoustieteessä, hän pyytää käyttää välittäjänä minua, arvellen, että auktoriteettini painaa niin paljon, että et henno kieltää minulta noitten kirjallisten, ja mikäli se on muistisi kammioissa säilynyt, suullisten tenttikysymysten luetteloa, mikäli niitä on tiedossasi tai mikäli niitä on Sinulle tehty asianomaisessa tentementissa; minä puolestani - vastapalveluksia vastaan - leveeraisin ne L. Z. Kot. Postille. L.Z.Kotiv. Posti toivoo, ette olisi kovakorvainen, vaan toimisit ripeästi, niin paljon puuhaa kuin uuden kodin katseleminen tietenkin sinulta ottaa, aviomiehestäsi puhumattakaan.

Lauri Posti ja Martti Haavio olivat tutustuneet jo aiemmin - he olivat nimittäin olleet samassa kyläpaikassa. 17.10.1933 **Martti** kirjoittaa kälylleen **Elvi Toivolalle**:

Minä vietin Elsa Puuska-Jäntin päiviä Hotel Helsingissä, jossa Yrjö Jäntti tarjosi muutamia klaseja viinejä ja samppanjoita valitulle pöytäseurueelle, jonka muodostivat professori Eskola, Sylvia Vannas, Helsingin Sanomain taloudenhoitaja Rafael Hellfors, Lauri Posti ja minä. Tilaisuus oli Maunu Tavastin killan juhlaistunto. Täällä ruotsalaistutetaan yliopistoa.

Terveisiä Herrallesi

Martti

Martti Haavion 40-vuotispäivillä alkuvuodesta 1939 oli mukana myös Lauri Posti. Samaa ikää juhli myös Kaarlo Marjanen. Pidot olivat hotelli Tornissa.

Lauri Posti ja Maili Hynninen vihittiin 1943. Häät pidettiin kirjailija Maila Talvion kotona; hänhän oli tutustuttanut toisiinsa paitsi Mailin ja Laurin myös Artturi Ihamuotilan ja Hilda Kantalan. Tunnettuja henkilöitä kuvassa ovat vas. Maila Talvio, J.J. Mikkola, Kustaa Vilkuna, morsiamen äiti Beda Hynninen o.s. Malen, sulhasen isä Otto Posti, morsiuspari takanaan vihkkipappi, tuntematon nainen, morsiamen isä, Alkon silloinen toimitusjohtaja Emil Hynninen, tuntematon mies ja nainen sekä Veikko ja Anna-Liisa Ihamuotila.

PUOLISON VALINNASTA, KOSIOMENOISTA JA HÄÄTAVOISTA

LAURI POSTIN KÄSIKIRJOITUS

v.1932 - 33

Seuraava Lauri Postin teksti löytyi käsi kirjoituksena Liedon nuorisoseuran arkistosta, jota nykyään säilytetään Liedon kunnan kotiseutuarkistossa. Teksti on ilmaisesti esitetty puheena tai esitelmänä jossain nuorisoseuran tilaisuudessa joko vuonna 1932 tai 1933.

"Kansojen sivistyksen laita on sama kuin yksityisten henkilöidenkin: mitä aikoinaan on pidetty kunniaa on toisena aikana menettänyt arvonsa", sanoo **Elias Lönnrot** Suomi-kirjassa kirjoituksessaan suomalaisten sananlaskuista ja arvoituksista. Ja hän jatkaa: "Kukapa viisitoistavuotias poika antaa enää suurtakaan arvoa sille puuhevoselle, jolla hän lapsuudessaan on ratsastanut, ja kukapa samanikäinen tyttö ei olisi jo sanonut jäähyväisiä entisille leikkiveroilleen, nukeille. Tai jos siirrymme kansojen sivistyksen alalle, niin Salomo ei varmaankaan nykyaikaisessa elämässä pääsisi pitkällekin kuuluisalla viisaudellaan, sillä suurimman osan siitä muodostivat sananlaskut, arvoituksen ja laulut."

1. kuningasten kirjassa on tehty tilastoa kuningas **Salomon** viisaudesta. Siellä mainitaan 4. luvun 32. jakeessa: "Ja **Salomo** sepitti kolmetuhatta sananlaskua; ja hänen virsiänsä oli tuhat viisi."

Ja vaikka Suomen kansa, kuten **Topelius** Maamme-kirjassaan huomauttaa, on ollut vielä viisaampi kuin muinoin kunnianarvoisa Salomo, jopa niin viisas, ettei sen vanhasta viisaudesta vielä missään ole voitu tehdä niin tarkkaa tilastoa kuin kuningas Salomon viisaudesta, niin jättää Suomen kansankin vanha viisaus meidät monessa kysymyksessä pulaan.

Tämä vanha sananlaskuviisaus on meille kuitenkin eräässä toisessa suhteessa hyvin mielenkiintoista. Siinä kuvastuu esi-isiemme muinainen elämä hyvinkin monipuolisesti, ja siitä käy ilmi esi-isiemme ajattelu- ja katsomustapa. Sananlaskuista voidaan saada tietoja, joita muuten enää olisi mahdoton saada, tai jotka arvokkaalla tavalla tukevat muulla tavalla saavutettuja tietoja.

Tahtoisimme tällä kerralla kiinnittää huomiota eräisiin sananlaskuihin, jotka ovat liittyneet Suomen kansan vanhoihin häätapoihin.

Sopivinta lienee alkaa siitä, mikä on itse häidenkin alkuna, nimittäin kosimisesta. Kun kosimaan ryhtyy, on luonnollisesti ensin ratkaistava, ketä aikoo kosia.

Kosittavan ulkomuoto

Mitä kosittavan kauneuteen tulee, ovat mielipiteet siitä esi-isiemme keskuudessa jonkin verran vaihdelleet. On huomattu, että **Ruma työllä rohkiampi, kaunis katsella parempi** eikä aina tietystikään ole ollut helppo ratkaista, kumpaa kannattaisi kosia. Muutamat ovat kuitenkin suoraan sanoneet: **Ei köyhä ole aina köyhä, eikä rikas ole aina rikas, mutta kaunis on aina kaunis.**

Myöhemmin on joku tehnyt tästä laulunkin: **Isä käski rikkaan,/ äiti käski rakkaan,/ itse etsin kauniin;/ pian rikas köyhtyy,/ rakkauskin löyhtyy,/ kaunis on aina kaunis.** Muutamat taloudelliset järkiluonteet ovat kuitenkin huomanneet, että: **Ei muoto panna murkinaksi, kaunis karva kattilahan,** ja lienevät kaikesta päättäen kosineet rumaa.

Kovin suurikokoiset naiset eivät liene olleet erikoisen hyvässä kurssissa kosintamarkkinoilla. Sananlaskussa sanotaan nimittäin: **Vähäisestä vaimo kaunis, suuresta sotahevonen.**

Milloin, miten ja mistä?

Hyvin tärkeitä on ollut, minä aikana käydään kosimassa. Sanotaan: **Ällös pyhinä naiko,/**

juhlaillana ajelko, /silloin pää on palmikossa /niin häijyn kuin hyvänkin naisen. Arkipäivänä on kosittava katsottava: **Arkena avio katso, /kosi tyttö työnteossa.**

Neitosille on usein annettu ohjeita, miten he voisivat miehen saada. On neuvottu: **Ei maaten miestä saada, / suurta sulhoa leväten.** Parhaimpana on pidetty naida vertaisiaan, sillä: **Ei sovi suopetäjä korpikuusen kumppaniksi.** Yleisenä esiintyy sananlaskuissa piirre, jonka mukaan ei saa naida omasta suvustaan. **Sika naipi suvustaan,** sanotaan eräessä sananlaskussa, ja toisessa lausutaan: **Koiran häntä kosijoille, /oman kylän ottajille, /kun ei tuone tuonnempata, /etsine eteämpätä, /vetäne veden takoa.** Tähän viittaavat sananlaskut ovat kaikki alkuperäisesti suomalaisia. Myöhemmin on kyllä syntynyt sitten sellaisiakin sananlaskuja kuin: **Hyvä naipi naapurista, paha taipalen takoa ja Lästä naiminen parempi, kaukoa hevosen kauppa.** Tähän ovat luonnollisesti käytännölliset seikat vaikuttaneet. Lähellä asuva morsian on voitu paremmin oppia tuntemaan. Naapurit eivät tällöin luonnollisesti myöskään ole olleet sukulaisia.

Yleensä suosittelevat sananlaskut nuorena naimisiinmenoa: **Kaikkeä muuta mies katuvi, vaan ei nuorena naimistansa, eikä varhain nousemistansa.** Kuitenkin sanotaan ivallisesti jos liian nuoret alkavat naimisiin menemistä ajatella: **Leipä lapselle parasta.**

Rakkaus tarvitsee rahaakin

Vanhat sananlaskut eivät tiedä mitään siitä, että nuoret olisi vastoin tahtoaan pakotettu avioliittoon. Päinvastoin sanotaan: **Ei vihoin vihille saada, ja Ei ole väen kauppa, kun ei ole mielen kauppa.** Avioliitosta käytetään usein muutenkin nimitystä kauppa, ja suoranainen kauppa se esi-isillämme on ollutkin. Tähän viittaavat suoraan eräät sananlaskut: **Näädän nahka naisen hinta ja Tanterella tammen kauppa, neidon nelisnurkkaisessa.** Naisen ostamisesta puhutaan myös seuraavassa sananlaskussa: **Älä pyyllä neittä pyydä, oravalla morsianta; saat pyyllä pyhän pitäjän, oravilla oikullisen.** Vanhaan aikaan siis sulhasen oli maksettava hinta morsiamesta. Siihen aikaan eivät naiset yleensä perineet vanhempiensa omaisuutta, eikä heille annettu paljon myötäjäisiääkään, jotka nykyään usein ovat muodostuneet niin suuriksi, että niitä vuorostaan voitaisiin sanoa hinnaksi, jolla sulhanen ostetaan.

Tyttären syrjäytettyyn asemaan viittaa esim. sananlasku: **Ruoka tyttären osa, sänki pellon palkka.** Mutta tyttäret lienevät kuitenkin osanneet tätä tapaa kiertää. Siihen viittaa sananlasku: **Tyttäret ovat talon varkaat.** Tyttäret koettivat nimittäin usein salaa myydä talosta monenlaista tavaraa, ja käyttivät sitten rahat omiin tarkoituksiinsa. He ostivat itselleen esim. vaatteita ja koruja tai säästivät rahaa vastaisen varalle. Tätä tyttären toimintaa ei liene kovin ankarasti tuomittu. Sananlasku nimittäin sanoo: **Ei isän varasta hirtetä.** Mainitsimme jo että myötäjäisetkin usein olivat pienet. Saattoi käydä niin, että sulhanen, senjälkeen kuin lakiin oli otettu määräys, että myöskin tyttäret saavat periä, ryhtyi tyytymättömänä myötäjäisiin hakemaan oikeudellista tietä lisää. Kun tämä teko oli tavan vastainen, sitä ei yleensä pidetty sopivana. Tähän viittaa sananlasku: **Ei häistä käräjien mennä.** Myötäjäisten pienuuteen viittaavat myös seuraavat sananlaskut: **Akka tuopi tyynyn, taljan, akka vuotavan venehen ja Vaimon rahat eivät kestä kuin Tuomaanpäivästä joulun.**

Hääkiireet

Kun sitten naimiskaupasta oli sovittu, toisin sanoen, kun kosinta oli onnellisesti päättynyt, niin voisi luulla, että valitulle morsiamelle alkaisi hyvinkin onnellinen aika. Mutta niin ei kumminkaan ole ollut laita. Sitä osoittaa sananlasku: **Hätä neitseen kädessä, viikot viimeiset edessä,** jossa "viimeiset viikot" tarkoittaa viimeisiä viikkoja ennen häitä, kuten **Henrik Florinus,** ensimmäinen suomalaisten sananlaskujen julkaisija, nimenomaan huomauttaa. Morsian ei voinut tänä aikana suinkaan elää - runoilijan sanoja käyttäksemme - vain "autuaissa lemmen unelmoissa", sillä hänelle alkoi ankaran työn aika. Morsiamen piti patisi omia kappioitaan, valmistaa myöskin häävieraalle lahjoja. **Ephraim Carenius** kertoo v. 1759 julkaisemassaan Huittisten pitäjän kertomuksessa häissä olleen tapana, että morsian antoi jokaiselle häävieraalle lahjaksi 4 - 5 kynnärää liinaa ja parin sukkaa. Lahjojen piti useimmiten

olla morsiamen itse valmistamia. Tähän samaan tapaan viittaavat sananlaskut: **Kyllä sakko rahoja saapi, naimakiihko kintaita, ja Unesta unehen lasta, työstä työhön morsianta.** Vielä on sanottu: **Suru sillä, jolla sulho, kiire sillä, jolla kihlat.** Usein morsian alottikin jo aikaisin kapiroittensa ja näitten lahjojen valmistamisen. Näitä tavaroita säilytettiin tavallisesti erityisessä vakassa. Sananlasku sanoo tästä: **Tyttö polvenkorkeuinen, vakka vaaksan korkeuinen.**

Morsian kävi tavallisesti ennen häitä myös keräämässä apua uuden talouden perustamista varten. Morsiamelle annettiin tavallisesti villoja ja pellavia. Tähän tapaan viittaa sananlasku: **Kyllä ruunu sakkorahoja saa ja morsian tavaroita.**

Häissä syödään ja juodaan surutta

Kun morsian on suurella vaivalla saanut lahjansa ja kapiionsa valmiiksi, ovat häät sitten olleet hyvinkin iloiset juhlat. Sananlasku sanoo: **Häissä syödähän surutta, eletähän huoletonna.** Varsinkaan ei ole häissä viinaa ja olutta säästetty. Florinus mainitsee sananlaskun:

Häpiä häistä lähteissä / juosta juomaan joesta.

Hyvin on tunnettu sananlasku: **Ei hepo häitä kiitä, / jouhihäntä juominkia.**

Vanhoissa häissä on nimittäin ollut tapana, että sulhasen sukulaiset kokoontuivat ensin sulhasen kotiin ja sieltä lähtivät kaikki sitten yhtenä kulkueena hevosilla ajaen häätaloon, s. o. morsiamen kotiin. Ja matkalla ajettiin, varsinkin sulhanen, minkä kavioista lähti. Voi hyvin uskoa, että se ei hevosista tuntunut erikoisen hauskalta.

Häälahjat

Mainitsimme edellä, että tyttären myötäjäiset vanhaan aikaan olivat pienet ja muodostivat hänen koko perintönsä. Paitsi sillä tavalla, että morsian ennen häitä kulki lahjoja keräämässä, sai nuori pari talouden alkamisapua myöskin häissään. Häissä on vanhastaan ollut tapana n. s. "huomentuopin juominen". Tätä tapaa kuvataan esim. Urjalassa seuraavasti: "Kun häät olivat lopussa, niin morsian ja ylkämies asettuivat pöydän taakse ja heidän eteensä pöydälle asetettiin suuri viinapullo. Siitä tarjosivat he hääväelle ryyppyjä. Ryyppynottaja sanoi aina, minkä hän juo. Jos hän sanoi härän juovansa, niin hänen täytyi antaa jälkeensä härkä morsiusparille. Yleisin mikä juotiin oli sentään lammas. Myöskin juotiin tynnyri tai kaksi viljaa y.m."

Tämän tavan yhteydessä on käytetty sananlaskua: **Annettu luvattu lahja.** Vielä viime aikoina on kansa ollut niin varma tällaisen lupauksen sitovaisuudesta ja pätevydestä, että lupaaja, joka ei ole lupaustaan täyttänyt, on haastettu oikeuteen.

Huomentuopin juontiin viittaavat myöskin sananlaskut: **Rahan eestä ruoka häissä ja Häviökseen häihin menee tai häpeäkseen.** Häviökseen nimittäin, jos lupaa paljon, ja häpeäkseen, jos lupaa vähän.

Häätapoihin liittyviä sananlaskuja olisi vielä paljonkin, monet hyvinkin nasevia ja huvittavia, kuten esim.: **Ennen mies on vuoden lehmätä kuin joulun muijati tai Pannaan nyysää nenään, kun ei ole henttua enään, huokaa vanhapiika** jne., mutta niihin kaikkiin ei tällä kerralla ole tilaisuutta puuttua.

Olemme toivoakseni tulleet huomaamaan, että kansamme sananlaskut, paitsi sitä, että ne antavat suurpiirteisen kuvan esi-isäimme älyn lahjoista ja hengen rikkaudesta, voivat myöskin monella tavalla luoda valoa kansan tapoihin ja nimenomaan myöskin vanhoihin häätapoihin.

Väliotsikot ja lihavoinnit toimittajan.

Marja-Riitta Perttula

OLYMPIAMUISTOJA 51 VUODEN TAKAA

Vuosi sitten muisteltiin Helsingin olympialaisia, jotka olivat sodasta nousevan ja sotakorvauksia maksavan Suomen suuri voimannäytös. Nykyiseen hyvinvointiin oli vielä pitkä matka, mutta olympialaisvieraitten vastaanottaminen oli koko kansan asia. Niemet, notkot ja saarelmat pantiin kuntoon voimien mukaan.

Tämän tekstin piti tulla vuoden 2002 numeroon, josta se kuitenkin oli pudonnut pois.

Olin vuonna 1952 10-vuotias kansakoulutyttö, sotaorpo, maalaistalon tytär **Liedossa, Pokkolan kylän Pakulan** talossa. Kesäni kului kotona töissä. Harvensin sokerijuurikasta, panin heinää seipäaseen, vein pellolle kahvia, pesin perunoita, tiskasin, poimin marjoja puutarhassa ja metsässä - sellaista lapset tekivät maalla kesäisin. Arkisin oli jalassa edellisen kesän kumitossut, joista kärki oli leikattu pois, kun ne eivät muuten olisi mahtuneet. Uusia vaatteita ei saanut, aikuisten vanhoja ratkottiin, käännettiin ja ommeltiin lapsille. Tässä käsityönopettaja-tätini **Eeva Pakula** oli mestari. Juurikkaanharvennuspalkallani saatoin ostaa uudet kumitossut ja ehkä palan puuvillakangasta puolihametta varten.

PUNAMULTAA, PUNAMULTAA

Tulossa olevat olympialaiset olivat suuri tapaus. Niihin valmistauduttiin myös meillä, 150 kilometrin päässä Helsingistä. Lehdissä kehoitettiin kohentamaan ympäristöä ja maalaamaan taloja, jotta ulkomaalaiset saisivat Suomesta hyvän kuvan. Meidän talomme on **Hämeen Härkätien** varrelli, ja ohi kulkevat ulkomaalaiset saattaisivat katsoa meidänkin taloa. Niinpä aitta, ratasvaja, talli, navetta ja luhti vedeltiin itse keitetyllä punamullalla uuteen uskoon. Myös luhdin päädyssä oleva nelireikäinen ulkokuone - huussi, käymälä, pikkula - sai uuden ilmeen. Eeva-tätini, tämä käsityönopettaja, viimeisteli ulkokuoneen oven maalaamalla siihen komeasti kirjaimet WC. Se tarkoitti water closet, tiesi täti, ja siitä ulkomaalainen tiesi, että oven takana oli käymälä. Minä toivoin, että meidän kansainvälisessä WC:ssämme kävisi oikea neekeri, kun en ollut sellaista ikinä nähnyt. Sanomalehdestä leikattiin täsmällisiä paloja pyyhkeeksi ulkokuoneeseen.

ARMİ, KUULAKÄRKIKYNÄ JA COCA-COLA

Sanomalehdestä - meillä Uudesta Aurasta - saatiin sitten lukea, että Suomen neito **Armi Kuusela** oli Amerikassa valittu Miss Universumiksi, maailman kauneimmaksi naiseksi. Niitä harvoja kuvia, joita lehdessä Armista oli, ei viety ulkokuoneen tarpeiksi, vaan minä leikkasin ne irti ja liimasin keitetyllä perunalla vintistä löytämäni vanhaan vihkoon. Kaikki tytöt meidän kylässä ryhtyivät keräämään Armin kuvia. Salaa vilkuiltiin myös omaa kuvaa peilistä, josko isompana näkö muuttuisi niin, että voisi itsekin osallistua. Kuulakärkikynä oli uusi keksintö, ja ennen pitkää Armin huulet, kulmat ja silmäripset oli vahvistettu vahvalla sinisellä. Vaihtureiksi niistä kuvista ei sittemmin ollut.

Armi- ja olympiakuume nousi myös Yliskulman aikuisissa, sillä kun tuli tieto, että Armi palaa Suomeen vielä ennen kisojen päättymistä ja että hänelle järjestetään tulojuhla Helsingin Pallokentälle, yliskulmalaiset hankkivat tilaisuuteen liput ja lähdimme Helsinkiin. Santalan linja-autolla sinne mentiin, ja herätys oli hyvin varhainen, ja muistan, miten äiti teki evästä, jokaiselle omansa, ja kysyi minulta, haluanko myös maitopullon. Minä en ehdottomasti halunnut, toivoin, että saisin Helsingissä sitä uutta coca-colaa. Toivo osoittautui myöhemmin turhaksi, ja kun äiti armahti minua antaen juoda omasta pullostaan, minulle maistuikin kotoinen maito, pullo tyhjeni ja äiti jäi kuivina suihin. Äitini ei tästä ilahtunut, ja sainkin kuulla asiasta sopivissa tilanteissa vielä monta vuotta.

Muistelen, että Helsingissä kävimme päivällä Korkeasaarella ja että ennen Armin tulojuhlaa olisi Pallokentällä ollut jalkapallo-ottelu. Muistelen myös, että päivä oli sateinen ja luonnonkihara tukkani meni harmikseni neekerinkäkkärään. Näimme ihka elävänä juontajana toimineen **Niilo Tarvajärven**, jonka sunnuntaisia aamukahvilähetyksiä aina yhdessä kuuntelimme radiosta, ja näimme **Tapio Rautavaaran**, joka lauloi Armille ja jonka näin myöhemmin vaikka kuinka monessa Suomi-filmissä Yliskulman nuorisoseurantalolla talonmiehen lakanaa vasten esitettyinä.

ENKELI AVOAUTOSSA

Mutta tämä kaikki ei merkinnyt mitään sen rinnalla, että näimme **Armin**. Hän laskeutui kentälle rapusia pitkin. Molemmiin puolin oli kunniakujana kansallispukuisia naisia. Ilta oli jo pimentynyt, mutta valonheittimien loisteessa Armin tukka loisti kuin kulta; se oli luonnossa paljon pitempi kuin kuvissa. Armi vaikutti hyvin pieneltä ja hoikalta. Hänellä oli yllään vaaleanpunainen, pitkä pitsileninki ja hartioiden peittona pieni musta samettijakku, bolero. Vasemmalla käsivarrellaan hänellä oli valtava kukkakimppu, ja oikealla kädellään hän huiskutti suosiotaan soittavalle yleisölle. Muistan, että hänellä olisi ollut myös pitsihansikkaat, mutta en ole varma.

Armi oli kaunis. En ollut nähnyt koskaan mitään hänen kaltaistaan. Nyt aikuisena, ihmettelen, miten lukiolaistytöllä, mannekiinikouluja käymättömällä, kuntosaleista ja dieeteistä mitään tietämättömällä nuorella tytöllä saattoi olla sellainen varmuus ja toisaalta välittömyys, sellainen hohto ja karisma, että hän lumosi koko yleisön. Muistan sen tunteen yhä.

Tarvajärvi haastatteli häntä, Rautavaara lauloi hänelle, ja muistelen, että Armi ajoi kentällä kunnia-kierroksen kilpailuissa voittamallaan **Sunbeam Talbotilla**, avoautolla, jollaisia sodanjälkeisessä Suomessa ei ollut nähty. Järkeni kyllä sanoo, että auto tuli rahtilaivalla Suomeen vasta paljon myöhemmin, ja luin surukseni lehdestä, että Armi oli pian ajanut sillä kolarin.

Todellisuus ja media loivat pienen tytön päähän mielikuvia, joissa koettu ja luettu sekaantuivat keskenään. TV:stä tuli äskettäin dokumentti Armista, ja kyllä olin muistanut oikein - Armi AJOI avoautolaan kierroksen Pallokentän ympäri.

Kotimatka meni minulta unen mailla, mutta pikkuserkkuni Kaija Kurkela (o.s. Posti) istui kuljettajan vieressä tähystäjänä, kun oli sankka sumu ja auto oli hänen mukaansa milloin vasemmalla, milloin oikealla tienpenkalla ojaan suistumaisillaan. Kaijan ansiosta pääsimme ehjinä kotiin.

SM, TV JA WC

Kotipiirini valmistelut eivät menneet ihan hukkaan. Vuonna 1971 pidettiin **Parmaharjun** talviurheilukeskuksessa SM-hiihdot, jotka televisioitiin. Kilpalatu kulki aivan meidän ulkorakennusten vieritse, ja tv-ruudussa näkyivät ohimennen talli, ratasvaja ja ulkokuoneen pääty, joskin punamulta oli parissakymmenessä vuodessa päässyt hieman haalistumaan. Kirjaimet WC näkyivät selvästi, mutta yhtään nekeriä ei ulkokuoneessamme näidenkään kisojen aikana käynyt.

MATILDA IHAMUOTILAN MUISTOSÄÄTIÖ

APURAHAT VUONNA 2003

Matilda Ihamuotilan jälkeläiset

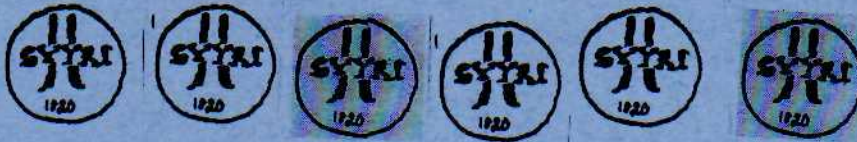
Sanni Verkasalo 1000 e (Helsingin yliopisto psykologian maisteri 5. vuosi), Ronja Verkasalo 1000 e (Kansainvälinen taiteilija- ja taideopetusseminaari USA), Antti Fabre 800 e (Turun ammatti-instituutti liiketalouden perustutkinto 1. vuosi), Sini Fabre 1000 e (Turun yliopisto kääntäminen 3. vuosi), Helena Fabre 800 e (Turun ammatti-instituutti liiketalouden perustutkinto 2. vuosi), Helena Fabre 1300 e vuoden 2002 stipendi, maksettu vuonna 2003 (Turun ammatti-instituutti liiketalouden perustutkinto 1. vuosi), Elina Jaakkola 1000 e (Lapin yliopisto oikeustiede 2. vuosi), Matti Jaakkola 1000 e (Helsingin kauppakorkeakoulu kauppatieteitten maisterin tutkinto 1. vuosi), Ilkka Lindstedt 200 e (Hgin normaalilyseon lukio 2. vuosi), Tuukka Poikonen 200 e (Sammon lukio 2. vuosi), Elina Seppälä 1000 e (Hgin yliopisto yleinen historia), Veera Ilmonen 1000 e (Hgin yliopisto oikeustiede 2. vuosi), Sukuseura 2300e ja Minna Säynäväjärvi 1240 e (kurssinluonteinen jatkokoulutus, myönnetty erillisestä hakemuksesta kevään kokouksessa ja maksettu ennen syksyn apurahanjakoa).

Matilda Ihamuotilan jälkeläiset saivat yhteensä 11 540 euroa.

Matilda Ihamuotilan sisarusten jälkeläiset

Mari Isotalo 1000 e (Hgin yliopisto maatalous-metsätieteellinen tiedekunta 2. vuosi), Riikka Isotalo 1000e (Turun yliopisto humanistinen tiedekunta fil.maisterin tutkinto 7. vuosi), Maaria Järvinen 800 e (Turun terveydenhuollon ammattikorkeakoulu terveydenhoitaja 5. vuosi), Pauliina Järvinen 500 e (Turun ammattikorkeakoulu markkinointiviestintä 1. vuosi), Tuulikki Koskinen 1000 e (Lahden XVIII tiedottajakurssi Hgin yliopiston tutkimus- ja koulutuskeskus Palmenia), Alma Lehmuskallio 500 e (Mime Center teatterikurssi Hgin Aleksanterin teatterissa), Lilja Lehmuskallio 1000 e (Teatterikorkeakoulu tanssیتieteen maisteri 1. vuosi), Antti Pakula 800 e (Turun ammattikorkeakoulu tietotekniikka 3. vuosi), Hertta Rosten 200 e (Paimion lukio 1. vuosi) ja Marja-Riitta Perttula 700 e (sukututkimus).

Matilda Ihamuotilan sisarusten jälkeläiset saivat yhteensä 7500 euroa.

HYVÄ SUVUN JÄSEN

**MATILDA IHAMUOTILAN MUISTOSÄÄTIÖ
JA
FREDRICA JA MATTI SYYRIN SUKUSEURA**

kaipaavat tietoja

- suvun uusista jäsenistä
- muuttuneista sukunimistä ja puolisoista
- muuttuneista osoitteista (myös sähköpostiosoitteista)
- suvun jäsenen poismenosta

Matilda Ihamuotilan muistosäätiön osoite on

Christina Muurinen

Luolapolku 4

21570 SAUVO

Puh. 02 - 4 730 508 koti

02 - 4 702 378 toimeen

GSM 040 - 5 696 145

Fredrica ja Matti Syyrin sukuseuran osoite on

Matti Äärilä

Maunulantie 53

20900 Turku

Puh. 02 - 2 580 283

GSM 040 - 7 470 026

Email matti.aarila@pp.inet.fi

Fredrica ja Matti Syyrin sukuseuran kotisivujen osoite on

www.saunalahti.fi/ssseura

Syyrin Sanomien osoite on

Marja-Riitta Perttula

Pokkolantie 28

21420 Lieto

Puh. 02 - 4 879 415

GSM 040 - 5 478 679

Email marja-riitta.perttula@luukku.com

Syyrin Sanomat kaipaa juttuja!

Apurahojen saajat, mitä teille kuuluu?

Kertokaa opinnoistanne, tutkimuksistanne, opintomatkoistanne!